

Са 18. седнице Главног одбора
Скупштине УВПС

ПОКРЕНУТА ПРОЦЕДУРА ЗА УКИДАЊЕ ЗАКОНА О СМАЊЕЊУ ПЕНЗИЈА

Минули скуп представника организације из готово свих крајева Србије био је веома плодотворан јер су једногласно усвојене важне одлуке које се односе на положај, став и стремљења Удружења. После анализе великог броја аргумента везаних за привремено смањење пензија које се не укида ни после три године, иако су постигнути готово сви циљеви, УВПС се определило да први корак буде обраћање председници Владе Републике Србије, а ако то не уроди плодом, по свој прилици предузеће нови сет мера.

Седницом је председавао председник
УВПС Љубомир Драгањац

Одлуке донете на последњем скупу у овој години имају далекосежно дејство

У Дому ВС у Београду 14. децембра одржана је седница Главног одбора УВПС на којој су разматрана важна питања из оквира делокруга рада организације. Између осталог донета је одлука о смерницама и Критеријумима о расписивању и спровођењу редовних избора у Удружењу војних пензионера Србије у 2018. години. Усвојен је План рада Удружења за 2018. годину и План финансирања за ту годину. Такође је својена платформа за обележавање 25-годишњице УВПС. Донета је и Одлука о упућивању захтева председнику Владе републике Србије да се покрене процедура за укидање Закона о привременом начину исплате пензија и Закона о изменама Закона о ПИО.

Седницом је председавао Љубомир Драгањац, председник УВПС.

У извештају о раду ГЛОД УВПС у периоду између 17. и 18. седнице наведене су све предузете активности и резултати по-

стигнути у том периоду, па их зарад свестраније информисаности чланова наводимо у редовима који следе.

Статусна питања у првом плану

Тежиште рада органа Удружења било је на: решавању статусних питања пензија, разрешењу текућих проблема у органима Удружења, праћењу стања чланства и предузимању мера за уклањање нових чланова и решавању текућих проблема здравствене заштите и стамбеног обезбеђења.

Министра одбране Александар Вулин 30. октобра примио је делегацију Удружења, о чему је шира информација објављена у прошлом броју „Војног ветерана“

Удружење је код надлежних државних институција покренуло питање продужење рока за поравнање са Републичким фондом ПИО и у 2018. години јер свакодневно стижу захтеви да се рок продужи због тога

што око 3000 војних пензионера и наследника то право још није искористило, а разлози су бројни: болест, одсуство из Србије, велики број судских поступака није окончан, и др. Свакодневно војни пензионери за оређени период добијају пресуде а за онај који нису обухваћени судском пресудом и даље желе да се поравнају и да то право не остварују преко суда, што им треба омогућити.

Већи број правних наследника, из многих разлога, није окончао или није покренуо оставински поступак пред судом, па нису у могућности да се вансудски поравнају. По окончању оставинске расправе, уколико наследницима не би било омогућено вансудско поравнање, били би принуђени да покрену парнични поступак за надокнаду штете. Зато продужење рока, и овакво решење, било би од значаја и за Републички фонд ПИО, јер се тиме елиминшу судски трошкови, затезна камата, адвокатске услуге, а у неким случајевима

и награда вештака. За војне пензионере би бенифит био то што би поступак окончао без подношења нових тужбених захтева.

Удружење интервенише где год је то потребно

Удружење је у протеклом периоду корисницима војне пензије о свим значајним статусним и другим питањима пружало стручну и сваку другу помоћ, непосредно у Удружењу и у Оп-ГрОр на информисању, путем информација са сајта УВПС и листа „Ветеран“.

УВПС се ангажовало на решавању неких пропуста у законској регулативи и у организацији здравствене заштите, на које су указале општинске организације. Председник ОпОд УВПС Бела Црква упозорио је да недостаје уговор о пословно-техничкој сарадњи са РФЗО. То питање већ више од две године потенцира о општинска организација УВПС у Пожаревцу. Схвативши потребу и подржавајући насушне потребе војних пензионера, упућен је одговарајући акт Фонду за СОВО и Управи за војно здравство.

Више од две године се инсистира на потреби склапања уговора са оптичком радњом у Зајечару и обнављање уговора са оптичком радњом „Живковић“ у Пироту. Председник ГрОрг УВПС Зајечар детаљно и сликовито је описао недостатке постојећег стања и предности, ако би се проблем решио предложеним начином. Он је веома конструктивно и аргументовано упутио критике на рад управних органа у војном здравству, на њихов однос и бригу према војним осигурањима. С тим у вези упућен је допис Фонду за СОВО и Управи за војно здравство, са напоменом да и осталих 49 организација УВПС има исто мишљење.

Навођењем конкретних података у вези са кашњењем исплате путних трошкова, добијених од Оп-Гр организација УВПС, Удружење је, у веома оштрој форми, интервенисало код Фонда за СОВО.

Од Управног одбора Фонда за СОВО тражено је објашњење за незаконито трошење доприноса за здравствено осигурање. Из примљеног одговора закључује се да су се чланови тог тела мирили са оним што су финансијски органи МО тражили, тј. да нису испољили пун утицај да боловање до 30 дана исплаћује послодавац, тј. Министарство одбране, што је у војним апотекама узроковало велику несташицу лекова.

Невесела стамбена ситуација

У периоду између две седнице Главног одбора стање у погледу стамбеног обезбеђења није се значајно променило. И даље је веома тешко за велики број КВП. До одржавања седнице ГлОд стамбени орган поделио је укупно 125 стана, од чега 84 стана је припало професионалним припадницима, а 41 стан КВП што чини 33 одсто од укупне поделе. Највећи број станова подељен је у Београду – 90 и у Крушевцу 17 станова.

Што се бесповратног кредита у висини од 20.000 евра у динарској противвредности тиче, до сада је поднето 2.317 захтева, од чега је исплаћено 1.831, док на одлуку Управног одбора Фонда за СОВО че-

Шта садржи текст иницијативе за укидање спорног закона

ДА ПРАВДА БУДЕ ЗАДОВОЉЕНА

Доношењем и применом Закона о привременом уређивању начина исплате пензија („Службени гласник РС“, бр. 116/14) и Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, бр. 142/2014 и др.) оштећено је и дискриминисано преко 1 740 000 пензионера, међе којима је преко 40 000 војних пензионера који су радом на сложеним и одговорним пословима и уплатом доприноса у ПИО обезбедили пензије веће од 25 000 динара. Наведеном изменом Закона о ПИО обустављено је свим пензионерима редовно усклађивање пензија са кретањем потрошачких цена на територији Србије, односно прекинута редовна ревалоризација вредности пензија иако је евидентан тренд повећавања потрошачких цена, комуналних услуга, струје и пореза на имовину. Тиме је реална вредност пензија битно умањена, а већина пензионера доведена на ивицу егзистенције. За илустрацију напред наведених штетних последица по војне пензионере наводимо: Номинално повећање пензија од 1. 1. 2013. године до данас било је 5,75%, а инфлација односно трошкови живота су повећани за 15,6%.

Полазећи од напред изнетих чињеница, као и чињенице да су предметни закони неусклађени са Уставом Републике Србије и међународним актима које је ратификовала Србија, а доследно опредељењу да проблеме војних пензионера решавамо кроз институције система, ово Удружење је спровело поступак народне иницијативе за укидање предметних закона.

Предлог народне иницијативе за неопходно укидање Закона о привременом уређивању начина исплате пензија („Службени гласник РС“, бр. 116/14) и Закона о измени и допуни Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, бр. 34/2003, 64/2004, 84/2004, 85/2005, 101/2005, 63/2006, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 63/2013, 102/13, 75/2014 и 142/2014), потписало је 33 898 бирача – војних пензионера, па је, на темељу тога, иницијативни одбор, основом чл. 107. Устава Републике Србије, чл. 39. Закона о референдуму и народној иницијативи и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Србије, поднето 17. новембра 2016. године Народnoj скупштини Предлог закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и Предлог закона о изменама и допунама Закона о ПИО.

По одредбама члана 152. Пословника Народне скупштине, председник Народне скупштине био је дужан напред наведене предлоге закона одмах по пријему доставити народним посланицима, надлежним одборима (из члана 48, 52. и 61. Пословника) и Влади, али то није учинио. Алтер-

нативно, уколико је председник Народне скупштине сматрао да предлози закона нису у складу са Уставом, Законом и Пословником Народне скупштине, био је дужан поступити по одредби члана 153. Пословника Народне скупштине, што, такође, није учинио, па закључујемо да поднети предлози закона испуњавају услове за увршење у дневни ред седнице Народне скупштине прописане чланом 85. став 2. Пословника Народне скупштине.

Међутим, по напред наведеним предлозима Народна скупштина није одлучивала ни на једној у међувремену одржаној седници, нити су ти предлози изношени на разматрање ради уврштавања у дневни ред тих седница, иако је предложено да се и ови предлози закона разматрају по хитном поступку.

Иницијативни одбор је у више наврата ургирао да Народна скупштина одлучи по предметним предлозима, али то није учињено, нити смо од компетентних органа Народне скупштине добили било какав одговор, па смо се обратили непосредно председнику Народне скупштине. На наведени акт председник Народне скупштине није одговорио, већ смо добили одговор потписан од стране „овлашћеног лица за поступање по захтевима“, у чијој компетенцији свакако није одлучивање и поступање по предлозима закона.

Стога је иницијативни одбор за спровођење народне иницијативе, основом чл. 39. ст. 3. и 41. ста. 2. Закона о референдуму и народној иницијативи, 27. јула 2017. године поднео жалбу надлежном суду због неправилног поступања председника Народне скупштине по предлозима за доношење предметних закона. По тој жалби до данас нисмо добили било какав одговор иако је рок за одлучивање по њој 48 сати од пријема.

Како се види, предметну легитимну и легалну народну иницијативу надлежни државни органи су прећутно игнорисали, а то чине и даље. Стога Вам се обраћамо апелом да Влада, као један од овлашћених предлагача, уважи предметну народну иницијативу и, као своје, поднесе Народној скупштини предлоге за доношење предметних закона. Уколико, ипак, сматрате да за то нема основа, очекујемо аргументован одговор о разлозима за такав став, ради упознавања свог чланства односно потписника предметне иницијативе.

Истичемо да овакво, објективно цењено, игнорисање предлога народне иницијативе и кршење Устава и Закона од стране највиших законодавних и судских органа већ резултира негативним политичким тензијама међу потписницима народне иницијативе, па не можемо искључити и јавне протесте у свим градовима где је народна иницијатива пописивана (43 највећа града у Србији).

ка око 250 корисника војне пензије. У овој години, до сада, решено је 84 захтева, а на коначно решење до исплате чека се у просеку три године.

У протеклом периоду, Удружење је материјално најугроженијим и тешко болесним члановима Удружења додељивало једнократну социјалну и хуманитарну по-

На основу члана 16. тачка 5. и члана 43. Став 2. Статута Удружења војних пензионера Србије, као и расправе на 18. Седници одржаној 14. децембра 2017. године,
Главни одбор Скупштине УВПС, доноси:

ОДЛУКУ, СМЕРНИЦЕ И КРИТЕРИЈУМ О РАСПИСИВАЊУ И СПРОВОЂЕЊУ РЕДОВНИХ ИЗБОРА У УДРУЖЕЊУ ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ У 2018. ГОДИНИ

1. Редовне изборе у Удружењу војних пензионера Србије организовати и спровести:

- у месним организација од 12.02 до 09.03.2018. године.

- у општинским - градским организација од 15. 03 до 30.04 2018. године.

Скупштину Удружења војних пензионера Србије одржати 06.06.2018.године, на којој изабрати председника и потпредседника УВПС, чланове Главног одбора Скупштине УВПС и председника, потпредседника и чланове Надзорног одбора Скупштине УВПС,

2. Месна организација формира скупштину у складу са чланом 34. и 35. Статута УВПС која бира председника, потпредседника организације, чланове месног одбора, чланове скупштине општинске – градске организације УВПС, поверенике у издвојеним насељима и већим зградама. Предлаже кандидате за органе на нивоу своје организације и Удружења у целини.

3. Општинска – градска организација формира скупштину у складу са чланом 25. Статута УВПС која бира председника, потпредседника организације, чланове општинског – градског одбора, председника, потпредседника и чланове Надзорног одбора. Скупштина општинске – градске организације бира чланове Скупштине УВПС и предлаже кандидате за председника, потпредседника УВПС и чланове Главног одбора и одбора Скупштине УВПС и Извршног одбора ГЛОД.

4. Скупштина УВПС формира се од изабраних чланова у општинским – градским организацијама у складу са утврђеним критеријумима. Скупштина Удружења бира председника, потпредседника Удружења, чланове Главног одбора, председника, потпредседника и чланове Надзорног одбора.

5. Општинске – градске организације до 01.03.2018.године, обавестиће ИзОД Главног одбора о времену одржавања седница изборних скупштина. Извештај о спроведеним изборима доставити најкасније десет дана од дана одржавања избора. Извештај треба да садржи:

- податке о изабраном председнику, потпредседнику, члановима скупштине УВПС и о именованом секретару и благајнику (име и презиме, ЈМБГ, датуму и месту рођења, адресу становања и број телефона),

- предлоге кандидата за избор: председника и потпредседника Удружења, чланова Главног и Надзорног одбора Скупштине УВПС.

6. Критеријум за избор чланова органа Удружења војних пензионера Србије (прилог бр. 1) одређен је:

а) Број чланова Скупштине УВПС по општинским-градским организацијама је дефинисан према критеријуму да на сваких 300 чланова УВПС бира се по један члан скупштине. Организације које имају мање од 300 чланова бирају по једног члана скупштине УВПС. Струковна Удружења која имају својство колективног члана УВПС, бирају по једног члана Скупштине УВПС.

б) Број кандидата за чланове ГЛОД које ће изабрати Скупштина УВПС, одређен је у критеријуму (прилог бр. 1) под претпоставком да будући састав ГЛОД има 33 члана, од чега су четири члана по функцији. Критеријумом је предвиђено да се на сваких 1.000 чланова предложи по 1 кандидат па је у том смислу извршено и груписање Оп-Гр организација УВПС на територијалном принципу како би предложени кандидат заступао више организација УВПС.

Конститутивну седницу ГЛОД Скупштине УВПС одржати по завршетку седнице Скупштине УВПС на којој изабрати председника, потпредседника и чланове ИзОД ГЛОД Скупштине УВПС. Конститутивну седницу ИзОД одржати такође по завршетку седнице Скупштине УВПС.

7. Обавезује се ИзОД да непрекидно прати реализацију ове одлуке, даје потребна обавештења и прикупља извештаје са одржаних скупштина општинских – градских организација УВПС као и да прикупља и обрађује податке о изабраним члановима Скупштине УВПС и податке о кандидатима за председника и потпредседника УВПС, чланове ГЛОД, председника, потпредседника и чланове Надзорног одбора.

моћ. Та врста помоћи додељена је 44 члана у износу од 1.212.000,00. динара.

Захтеви за доделу једнократне социјалне и хуманитарне помоћи достављени до 31. октобра 2017. године су сви решени, тако да нема захтева за доделу ове помоћи, а да нису решени.

У периоду од 1. септембра до 30. новембра 2017. године примљено је 39 нових члана, а самостално је иступило 11 чланова Удружења.

Да би Удружење и даље деловало у иницирању и решавању статусних и дру-

гих питања својих чланова, потребно је стално омасовљење „строја“ Удружења пријемом нових чланова. И поред тога што је присутан стални пријем нових чланова, евидентан је и стални одлив чланства, а посебно, по основу смрти. Неопходно стално указивати на значај Удружења и тако активирати оне који још нису чланови да се учлане и да имају у виду да своје проблеме могу решити само преко Удружења. Приликом пријема нових чланова у приступници уписати име и презиме корисника пензије, тачну адресу становања и број поште, ЈМБГ и исплатни број који се налази на чеку од пензије.

Закони морају бити једнаки за све грађане

На почетку седнице чланови Извршног одбора УВПС Зоран Вучковић (стамбена проблематика), Часлав Антић (здравствено обезбеђење) и Остоја Поповић (Фонд за солидарну и хуманитарну помоћ) оба-

На седници су покренута многа питања која погађају војне пензионере

вестили су присутне о чињеницама које нису побројане у извештају.

—Основна поука са последње седнице Главног одбора је чињеница да су пензионисана војна лица дискриминисанији део грађана Србије и да се то врши на доста арогантан, осيون и у доброј мери неприципијелан начин. Спроводе их неки појединци од којих не би требало да очекујемо такве поступке. Ако председница Скупштине Србије, као највишег законодавног органа Србије, није обавештена да је добијена легална уставна иницијатива, него се иницијатива налази код њених службеника, па они према нама реагују на мало чудан начин, који није прописан законом, онда се поставља питање да ли се праволањано поступа према оваквим и сличним документима. Ми нисмо били неразумни, односно били смо спремни на дијалог и обострано корисно решење. Ако министар финансија који је пензионер, јавно износи, и то више пута, у Скупштини да пензионерима није потребна толика пензија, да им не треба да се одевају малте не, из тога би понекад могли да закључе чак да нам није потребна ни храна. Он тврди да имамо право на пензију, али да држава одређује колико ће нам дати, иако је пензија сразмерна уплати доприноса и годинама службе, рекао је Марко Неговановић и наставио:

Склопити уговор са Поштама Србије

—Ако исто значи да изнети ставови важе и за Фонд здравственог осигурања и да се исто тако право на здравствено осигурање уважава тако да висину финансијских средстава одређује исти субјект као и за пензије, да ли се онда то може сматрати разлогом актуелне несташнице лекова у војним апотекама. Они се (лекови), уз оверу рецепта, могу добити у цивилним апотекама, али је то скупље. Није нам познат разлог да ли је то рентабилније набављање.

Није ми познато да ли игде још постоји да пензионисана војна лица плаћају боловање професионалних војних лица. Али и како би то могло изгледати да сви други пензионери плаћају боловање онима који још раде.

Наши људи који су били у Фонду за СО-ВО, смењени су зато што су инсистирали да се поштује закон када су у питању наша права и обавезе. Сада тамо немамо представнике који би могли да нас штите. Нама се то понекад објашњава чињеницама које су на граници увредљивости.

Овакви ставови који се износе у јавности, не знамо да ли су приватни, али их наши људи не разумеју као такве, па понекад реагују емотивно. Нема никаквог ваљаног разлога да се министар у чијој су надлежности ови послови овако комотно понаша и изјављује, чиме даје довољно разлога за различите коментаре и уношење конфузије у овако значајна питања за пензионере, напомиње Неговановић.

Саво Дринић из сомборске организације поставио је питање везано за евиденцију чланова, јер од Фонда ПИО не може да добије списак који су све корисници војне пензије чланови УВПС. Одговорено му је да таквим подацима располаже Удружење и да ће их добити.

Слање поште на више адреса може да се регулише Уговором Удружења са По-

Текст одлуке Главног одбора платформе за обележавање 25 година успешног рада УВПС

ГОДИНА У ЗНАКУ ЈУБИЛЕЈА

1. Целокупна 2018. година треба да буде у знаку обележавања 25 година Удружења војних пензионера Србије. То значи да на свим скуповима месних одбора, општинских и градских организација треба маркирати тај јубилеј као значајан међаш у историји УВПС. Седнице Главног одбора и Скупштина Удружења такође треба да буду у знаку 25-годишњице УВПС. Исто тако изборне активности у Удружењу треба да носе печат тог значајног јубилеја.

2. Централну свечаност обележавања УВПС организовати у Београду, уз учешће представника свих општинских, градских организација УВПС и чланова Главног одбора Удружења. На седницу позвати и делегације организација војних пензионера (ветерана) из иностранства са којима сарађује УВПС (Бугарска, Русија, Румунија, Грчка, Македонија, Црна Гора, Република Српска). За госте из других земаља припремити посебан дводневни програм. Програм, уз учешће Уметничког ансамбла МО „Станислав Бинички“ конципирати (сценарио) да поред музичких нумера које осликавају ратничку историју Србије, буде „илустрован“ и војничким корачницама из последњег периода ратничке историје.

3. Током октобра месеца 2018. године организовати округли сто на којем би своје радове изложили представници Скупштине, Главног одбора и једног броја организација на тему: „Удружење војних пензионера – 25 година, шта после“, на којем би се расправиле све важне ствари у вези са Програмом, садржајима и методима рада УВПС. Тај скуп би трасирао развој Удружења и будуће деловање организације. Одабране радове публиковати у гласилу „Војни ветеран“.

4. Редакција „Војног ветерана“ да припреми посебан прилог на осам страница о оснивању организације, досадашњим достигнућима и најважнијим областима деловања. Тираж тог броја треба да буде већи за 300 примерака, што ће омогућити поделу на Свечаној академији.

5. Имајући на уму да се ове године обележава 100 година од завршетка Првог светског рата, у складу са неговањем слободарских традиција организовати на непрофитној основи, десетодневно путовање кроз историју од Србије, преко Црне Горе, Албаније, Грчке и Македоније.

Путовање организовати у последњој декади септембра, односно прилагодити календару комеморативних свечаности које ће у грчкој организовати Република Србија. Планом путовања обухватити учешће на комеморативним свечаностима на острву Видо, Гувији (месту искрцавања српске војске), споменику Дринске дивизије и селу Агеос Матеос, а и Поликастру (обједињена савезничка свечаност). Ступити у везу са агенцијама која се баве организовањем путовања, обезбедити најповољнију понуду, осигурати квалитетне водиче и омогућити војним пензионерима плаћање путовања на рате.

6. Као централну манифестацију неговање светлих традиција Другог светског рата, уз учешће на комеморативним свечаностима на страстишима страдања народа и припадника НОВ и ПОЈ од 1941. до 1945. године, у складу са могућностима, организовати 4. јула 2018. године Поход на Сутјеску (у склопу организације Републичког одбора СУБНОР-а или самостално). Делегација УВПС ће на Тјен-тишту положити венац храбрим партизанима који су положили своје животе на олтар отаџбине.

Такође 12. априла 2018. године организовати одлазак у околину Шида на место пробоја Сремског фронта, то јест на Спомен-обележје палим борцима у тој бици. Уз присуство комеморативне свечаности које организује Република Србије, положити венац УВПС.

7. Руководећи се жељама дела чланства (током маја 2018. године или у неком другом повољном термину) организовати поклоничко путовање до манастира „Хиландар“ у трајању три до пет дана. Основа организације путовања такође треба да буде непрофитна. Приликом уговарања путовања војним пензионерима обезбедити плаћање на рате.

8. Поводом 25 година од оснивања и успешног рада УВПС размотрити и донети одлуку о установљењу посебног признања - „Златне значке УВПС“. Основна идеја је да се сваке године додељује само једна „Златна значка УВПС“. Приликом одлучивања о додели тог признања правилником предвидети да се то признање додељује изузетно и то за вишегодишњи осведочени допринос развоју Удружења.

штама Србије. Тако на пример, без уговора једно циркуларно писмо се наплаћује 21 динар, а ако се уговор склопи, то би износило свега седам динара. Договорено је да се то утврди у пошти и предузму одговарајуће мере.

У погледу враћања пензија на ранији ниво, Удружење ће предузети све мере које му стоје на располагању када је реч о легалним и легитимним средствима. Очекује се да се ускоро Уставни суд Србије изјасни поводом уставне жалбе да спорним законом није омогућено вожење управног

спора, а и то зашто није одређено трајање тих одредби, јер су се у међувремену промениле околности.

Главни одбор донео је и одлуку о признањима. Повеља УВПС припала је Петру Сурли из новосадске организације. Плакета УВПС припала је Миладину М Савићу, председнику Удружења пензионера града Чачак и Бранку Остојићу, члану ГрОд ГрОрг УВПС Нови Сад. Књигом је награђен Милан Секулић, из новосадске организације.

3. Пешић

Разговор са начелником Управе за традицију, стандард и ветеране МО пуковником Слађаном Ристићем

ДРЖАВА ПОШТУЈЕ СВОЈЕ БРАНИОЦЕ

У последње време појачана је брига за проблеме војнопензионерске популације. После дужег периода коначно се предузимају потребне мере на решавању стамбених питања војних пензионера и израду прописа којима би се учесницима одбране од агресије НАТО-а, који су отишли у пензију до 2010. године, могле уручити војне спомен-медалје. Израдом одговарајућих подзаконских аката пензионисани официри и подофицири ће моћи поводом државних и војних празника да обуку униформу, која ће имати ветеранска обележја.

Трећи пут заредом Србија је обележила Дан војних ветерана. За разлику од ранијег периода, када је у јавности створена атмосфера у којој многи нису радо помињали да су учествовали у ратовима, држава је праведно предузела мере да исказе почаст и захвалност свим својих ратницима што су положили животе на олтар отаџбине и да укаже пажњу свима онима који су с пушком у руци или на други начин учествовали у минулим ратовима, бранећи слободу и достојанство Србије.

Велики број официра у чину потпуковника и пуковника нагло су пензионисани након 2000. године. Петнаестак година је требало да прође да би у држави било схваћено да само јака и добро наоружана војска и стамен систем одбране могу да одврете од сваке врсте агресије, да спрече или преброде ризике и претње.

Данас се ратницима што су бранили слободу, ту нашу највећу тековину, указује поштовање какво и заслужују. На таласима тих и других чињеница разговарали смо са начелником Управе за традицију, стандард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране, пуковником Слађаном Ристићем

Говорећи о критеријумима на основу којих неко може „понети назив“ војног ветерана, пуковник Ристић каже да је то свако ко је одано, часно и поштено служио својој отаџбини и војсци.

– У војне ветеране спадају и лица која су учествовала у борбеним дејствима, с тим што се они још називају и ратни војни ветерани. Свакако треба истаћи, да сви војни ветерани, било да обављају службу у мирнодопском или ратном периоду, првенствено су војници који једном дају клетву отаџбини и остају јој трајно верни. Велики број наших колега нажалост није дочекао заслужену пензију, положивши животе на олтар отаџбине и увек их се сећамо с посебним пијететом, а посебно на овај дан – напомиње пуковник Ристић.

***Да ли је садашњи дан посвећен војним ветеранима онај прави?**

Пуковник Слађан Ристић, начелник Управе за традицију, стандард и ветеране

–У сарадњи са већином ветеранских удружења, организацијских јединица Генералштаба Војске Србије, детаљно смо анализирали све значајније датуме из наше историје и трагали за најбољим могућим решењем. Разматрали смо више датума. Један од њих је био и 15. септембар, дан пробоја Солунског фронта, затим и Видовдан 28. јуна, и то су све знаменити датуми из наше историје. Стручну помоћ пружило нам је Одељење за војну историју Института за стратегијска истраживања Универзитета одбране. Циљ је био, са наведеним институцијама и представницима удружења војних ветерана, доћи до најбољег избора, јер нисмо желели да празник било коме наметнемо, а да имамо решење, којим се између осталог одаје дужна пошта погинулим и умрлим ратницима и уједно обележава годишњица значајног догађаја из историје српског народа и војске. С обзиром на то да је 4. децембар дан када је склопљено примирје у Првом Балканском рату, а свим војницима, или ратницима, највећа жеља је мир, определили смо се управо за тај датум. Дакле, одредили смо дан ослобођења после више од петсто година ропства. То је почетак новог успона. Славимо успон, а то је ослобођење, а не ропство. Видовдан је дан који се посвећује погинулима и до данашњих дана је празник Српске православне цркве. Требало је одати признање свима који су се борили. Од Боја на Косову до дана-

шњих дана – наглашава пуковник Ристић.

***За разумевање укупних прилика свакако би било добро то поткрепити чињеницама из ширег историјског контекста.**

–Ако је за Дан Војске, као војни празник, узет 23. април 1815. године, када је подигнут Други српски устанак, под Милошем Обреновићем, на хришћански празник Цвети, чиме смо желели да направимо дисанцу у односу на државни празник, 15. фебруар Дан државности – Срећење, трагали смо за неким новим датумом који је веза с настанком српске устаничке војске и њеним рат-

ницима које красе особине и врлине витештва, јунаштва и самопоштовања, а које су, с пуним правом могу рећи, красиле војнике и старешине војске Краљевине Србије. Краћа хронологија је оваква: у циљу ослобађања од Отоманске империје, почетком 1911. и 1912. године у припремама за почетак Великог рата за ослобођење Балкана, удружују се и формирају савез Краљевине Грчка, Србија, Црна Гора и Бугарска и крећу у ослободилачке ратове против Османлија, који су више од пет векова владали Балканским полуострвом. Српска војска врши мобилизацију I, II и III позива народне војске и последње одбране. Војне операције почињу 8. октобра, а српска војска на свом правцу дејства за свега два месеца ослобађа Стару Србију.

Победа у Кумановској бици је била пресудна, након чега следе победе и ослобађање Скопља, Прилепа, Битоља. Српска војска избија на Јадранско море и спаја се са грчком војском у Тракији. Ослобођено је Косово и Метохија и остварен низ сјајних победа након којих је војска Османлијског царства била принуђена да затражи примирје 4. децембра 1912. године, такође на хришћански празник – Ваведење. Дакле, након Видовдана 28. јуна 1389. године, када смо, после великих губитака пали под власт Отоманског царства, тада, после више од пет векова српска војска ослобађа своју територију. Било је то време великих победа, слободе, части и сла-

ве српске војске. То је спона коју смо желели да направимо између Видовдана 28. јуна и 4. децембра као избора за датум када се прославља Дан војних ветерана. Желео бих још да нагласим, да тај датум представља историјску прекретницу и важан је историјски догађај из ослободилачких и одбрамбених ратова Србије, јер је око 400.000 војника Војске Краљевине Србије добило назив „стари ратници“, како су тада називали војне ветеране и када је након свршетка балканских ратова, бригу о ветеранима и задовољењу њихових потреба преузело Министарство војно, Владе Краљевине Србије за коју су они били од животног значаја као ратници и борци у ратовима који су уследили и у којима су учествовали.

***Култура сећања на старе ратнике важна је због будућих генерација. Како у том смислу делује Управа за традицију, стандард и ветеране?**

— Након завршетка балканских ратова Министарство војно све старе ратнике почиње да назива таквим именом, узима их под своју надлежност и води рачуна о њима. То је историјска одлука, јер они почињу да добијају одређене новчане накнаде, односно инвалидине, водило се рачуна о њиховом статусу, запослењу, о здрављу и лечењу и то траје до 1918. године, док Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца није почела полако да заборавља на њих. Тада су дошла нека друга времена — подсећа пуковник Ристић и потврђује да је 2015. година - прекретница, кад је реч о успостављању културе сећања на војне и ратне ветеране.

Управа за традицију, стандард и ветеране учествује у свим активностима и догађајима дефинисаним Државним програмом обележавања годишњица историјских догађаја ослободилачких ратова Србије које доноси Одбор за неговоње традиција Владе Републике Србије. Као наш допринос култури сећања видим и сарадњу с локалним самоуправама, преко којих дајемо могућност командама, јединицама и установама у Војсци да и они, на територији где су распоређени, учествују у реализацији активности по предметним питањима. Последње три године радимо интензивно како бисмо привели крају све предвиђене активности на обележавању стогодишњице Првог светског рата, а Радна група за обележавање стогодишњице Првог светског рата у Министарству одбране и Војсци Србије планира и обележавање кључних догађаја за наредну годину, када ће у целом свету разним манифестацијама бити обележен завршетак Првог светског рата, у коме је погинуло преко 1. 247.000 хиљада људи или 28 одсто становништва тадашње Краљевине Србије, међу којима више од 440.000 војника, на шта треба непрекидно подсећати наше потомке — каже пуковник и додаје да је циљ Управе за традицију, стандард и ветеране да завршетак обележавања стогодишњице Првог светског рата протекне што садржајније и у координацији са надлежним институцијама Републике Србије, које ће такође обележити те важне датуме.

***Шта је, по Вама, било пресудно да се однос према војним ветеранима промени у смеру какав они заслужују?**

У разговору са представницима подморничких ветерана

— У суштини клатно се преломило и почело да мења ситуацију у позитивном смислу 2010. године, када је у Министарству одбране формирана Управа за традицију, стандард и ветеране. Тада је дошло је до препознавања ове врсте популације с обзиром на то да је реч о људима који су родољуби а животни век су провели у систему одбране, служећи часно, одано и поштено својој војсци и држави. Били су и остали на бранику отаџбине, бранећи њен суверенитет, независност и интегритет.

Од тренутка формирања Управе, пре седам година, веома плодносно сарађујемо с традиционалним и ветеранским удружењима. Иако су нам први контакти и облици сарадње били опрезни, успели смо тада да остваримо добро комуникацију са седам удружења, а данас је њихов број преко двадесет, чије чланство броји више од сто двадесет хиљада људи. То су све невладине, непрофитне организације које негују војне традиције. Тим удружењима смо указали значај који заслужују. Сагледали смо проблеме који их муче, с обзиром на то да однос према њима није био системски уређен. Где год смо могли, помогли смо им како бисмо им олакшали за државу и друштво веома важан рад.

Поред тога треба да истакнем и тадашњи значај Фонда за СОВО који је био у саставу Управе до 2012. године. А радило се о војним пензионерима и ратним и мирнодопским инвалидима о којима је требало бринути на одговарајући начин. То је била та кључна карика коју смо примењивали у свакодневном раду.

Сагледали смо њихове облике укључивања у неговоње и обележавање традиција ослободилачких ратова Србије, затим финансирање како би опстали и ефикасно радили у тешким економским условима.

Урадили смо анализе и закључили да их треба задржати у просторима који су им до тада били додељени за рад. А реч је углавном о домовима војске и одређеним објектима у касарнама. Кренули смо у израду годишњих планова сарадње на нивоу локалних самоуправа, где та удружења имају своје организацијске целине и где су команде и установе система одбране. Годишњи план сарадње лично одобрава министар одбране и на тај начин пружамо подршку за сарадњу са Војском и локалном самоуправом у догађајима који су битни за неговоње ослободилачких и одбрамбених

традиција Републике Србије.

Успоставили смо учешће у финансирању пројеката различитих удружења. Уредбу Владе Републике Србије смо прилагодили нашим потребама, функцијама и надлежностима и након тога смо кренули са оглашавањем и финансирањем рада удружења.

Све ово јасно указује колико се у позитивном смислу од 2010. године до данас променио однос према удружењима. То су родољубиве, државотворне организације и њихов рад искључиво је нестраначки у циљу јачања неговоња традиција и одбрамбене способности и моћи Републике Србије и Војске Србије.

***Осим свечаних скупова, чиме ће се обележити стогодишњица од завршетка Првог светског рата?**

— Један од задатака је и рестаурација монитора „Сава“, некадашњег „Бодрога“ поринутог у Будимпешти 1904. године, брода са којег је 28. јула 1914. године почео аустроугарски напад на Београд и Велики рат, а који ће бити спасен од заборавља и рестауриран. Брод је, под именом „Сава“, дуго био у употреби, све до раскодовања а онда брод пристан у једном предузећу, где је коришћен за превоз шљунка. Сазнали смо где је и захваљујући Влади Републике Србије, успели да предметно културно добро, на старање добије Министарство одбране. Тренутно је у Апатину и налази се у процесу рестаурације. Циљ је да постане брод музеј, јер само су два таква монитора преостала. Један је у Мађарској, који је већ у употреби као брод музеј и веома је атрактиван. За сада је замисао да експонат буде смештен на сидришту „Ушће“, у саставу Другог речног одреда Речне флотиле Војске Србије, где ће стручна лица посетиоцима моћи да дају информације о историји наведеног културног добра.

Потписан је и Споразум о уступању подморнице П 911 као музејског експоната између Министарства одбране Републике Србије и Министарства одбране Црне Горе, која би такође требало да буде постављена на истој локацији, тако да ћемо на једном месту имати такорећи два „мини-музеја“.

***У нашој земљи на обележавању важних датума из историје, на војним и**

цивилним свечаностима не могу се видети униформисане пензионисане старешине, какав је обичај у многим земљама света, и на Истоку и на Западу. Да ли ће и у Србији ветерани моћи да у одређеним датума носе униформе?

—У току је рад на изради Правилника о начину вредновања, чувања и развијања војних традиција у Министарству одбране и Војсци Србије којим ће војним ветеранима бити омогућено, баш као што то могу бивши припадници многих војски, да у посебним приликама носе војне униформе, с посебним обележјем. То је униформа коју ће добијати у моменту пензионисања или је набавити касније и имаће могућност приликом присуства прославама војних празника да је носе, што ће им сигурно много значити. То су војни ветерани и тражили на недавном састанку с министром одбране, који је дао сагласност и задатак да такво решење буде у правилнику. Униформе ће на себи имати обележја карактеристична за војног ветерана. Тако ће наши војни ветерани имати право као њихове колеге у Русији, Француској, Чешкој, Словачкој, САД, Бугарској и другим државама.

***Има ли изгледа да војни ветерани добију и неку врсту легитимације, документ из кога би се видело да је био активан старешина и да је пензионисан у одређеном чину?**

—Свакако, када будемо решававши питање униформе, обезбедићемо легитимацију или неку врсту документа где ће бити регистровани неопходни подаци.

***Многи пензионисани официри и под-официри покренули су питање војних спомен-медаља за учешће у ратовима деведесетих година. Да ли ће и њима припасти та одличја?**

—Министар одбране, господин Александар Вулин, дао је сагласност од које се очекује да исправи неправду према ратним и војним ветеранима који су пензионисани пре 2010. године, када је донет Правилник о војним спомен-медаљма и војним споменицама, који омогућава да сви они који су учествовали у борбеним дејствима или су били рањавани добијају медаље. Велики број људи је током 2005. и 2006. године отишао у пензију, међу којима је било доста учесника борбених дејстава који, само због околности које се тичу године пензионисања, нису имали прилику да добију војну спомен-медаљу. За иницијативу коју смо покренули према министру урадили смо и финансијску пројекцију и министар је дао задатак да се то реализује закључно са 2020. годином. На тај начин, у наредне три године, сва лица која су учествовала у борбеним дејствима током НАТО агресије, добиће признања, како би неправда према свима била исправљена.

Ту медаљу ће добити сва лица која су била активна у одбрани отаџбине, од војника до генерала, као и подофицира и официра у резерви.

***Раније је било речи да ће бити начињено посебно спомен-обележје са основним подацима и фотографијама погинулих припадника наше војске током агресије НАТО-а. Докле се стигло у реализацији тог задатка?**

—Упорно и систематски радимо на томе. Отварање Галерије Војног музеја предвиђено је у Балканској 38, на адреси на којој је некада била војна продавница. Усвојен је пројекат који смо добили као донацију Грађевинско-архитектонског факултета из Ниша. Надлежне институције из система одбране обавиће комплетну адаптацију, што ће омогућити да се поводом Дана Војске Србије 23. априла 2018. године отвори изложбена поставка „Јунаци отаџбине – погинули за време НАТО агресије током 1999. године“. У часу формирања Управе било је евидентирано 659 жртава, а после седам година истраживања, тај број данас износи 819 лица којима ће најзад званично и на достојанствен начин бити одата почаст.

***Вама је добро познато да стамбени проблем највише оптерећује војне пензионере. С тим у вези шта могу да очекују у наредном периоду?**

—Тежак је осећај када неко оде у пензију а да није решио основно животнo питање, када нема сопствени кров над главом. Знам да стамбена проблематика највише оптерећује војнопензионерску популацију. Још увек имамо породице које живе у касарнама и другим неодговарајућим објектима. У овом тренутку за војне пензионере и активни састав система одбране укупно је потребно обезбедити 19.410 станова. Од тог броја без икаквог стана је 12.329 лице. Без одговарајућег стана је њих 6.795. То су забрињавајући подаци. Морамо им дати шансу да реше стамбено питање за себе и своје породице, да на што квалитетнији начин побољшају животни стандард.

Укупно 8.635 пензионисаних војних лица није решило своје стамбено питање. По стамбеној угрожености та лица су у приоритету. Без стана су више од две деценије. То што живе у касарни или војном хотелу, не значи да су решили то по многим најважније животнo питање.

Држава је прошла кроз тежак финансијски период. Сада се ствари мењају на боље. Влада Републике Србије је обзанаила план о изградњи 30.000 станова за припаднике Министарства одбране и Војске Србије, за припаднике МУП-а и БИА. Пре неколико дана смо покренули иницијативу да за решавање стамбеног проблема до 30. децембра анкетирамо и активне и пензионисане припаднике система одбране.

У овој години биће урађени пројекти и одредиће се локација за изградњу. Током 2018, 2019. и 2020. године требало би да буде завршена изградња. На тај начин ће бити решен хроничан недостатак станова. Они који буду добили веће а припадајуће станове, ослободиће оне мање површине.

***Када се оконча изградња тих 30.000 станова да ли ће бити стамбено збринути сви они који припадају систему одбране?**

—По свему до сада познатом, припадници система одбране имаће предност у решавању стамбених проблема. Наши припадници, пензионисани и активни, према постојећим правилима, једини имају право на стан, рекао је начелник Управе за традицију, стандард и ветеране пуковник Слађан Ристић.

3. Пешић
и магазин „Одбрана“

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у новембру 2017. године

ПОТПОРА НА 19 АДРЕСА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 8. децембра 2017. године, размотрио захтеве достављене у новембру 2017. године, и на основу прописаних критеријума и испуњењих услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника
ОпОр Зајечар ТЕ: 32.000,00 - по члану 10.728,97 динара,
ОпОр Нови Сад ЈД: 26.000,00 - по члану 11.660,64 динара,
ОпОр Краљево ЂД: 32.000,00 - по члану 9.651,22 динара,
ОпОр Краљево РБ: 36.000,00 - по члану 6.567,30 динара,
ОпОр Нови Београд БД: 32.000,00 - по члану 11.304,81 динара,
ОпОр Краљево МС: 29.000,00 - по члану 9.304,54 динара,
ОпОр Краљево ДМ: 32.000,00 - по члану 9.545,90 динара,
ОпОр Сремска Митровица КА: 32.000,00 - по члану 10.176,49 динара,

ОпОр Сремска Митровица БД: 26.000,00 - по члану 11.582,50 динара,

ОпОр Ужице МЗ: 36.000,00 - по члану 7.348,22 динара,
ОпОр Лесковац МС: 32.000,00 - по члану 11.435,00 динара,
ОпОр Лесковац ИО: 32.000,00 - по члану 7.578,60 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,
ОпОр Чукарица СГ: 20.000,00 - по члану 17.443,30 динара,
ОпОр Кикинда КС: 20.000,00 - по члану 13.771,66 динара,
ОпОр Обреновац КМ: 12.000,00 - по члану 18.282,00 динара,
ОпОр Рума ВМ: 15.000,00 - по члану 23.888,53 динара,
ОпОр Чачак ЈЂ: 25.000,00 - по члану 21.440,33 динара,
ОпОр Краљево ЈМ: 15.000,00 - по члану 20.065,99 динара,
ОпОр Алексинац АМ: 25.000,00 - по члану 18.122,19 динара,
Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне 12. децембра 2017. године

Захтеви који су достављени у новембру су сви решени. Захтеви који буду достављени у времену од 1. децембра до 31. децембра 2017. године биће решавани почетком јануара 2018. године

Извршни одбор

Обраћање председника УВПС
Љубомира Драгањца председници
Владе РС Ани Брнабић поводом
непримереног иступања министра
финансија Душана Вујовића

ДОКЛЕ ЋЕ ДА ТРАЈЕ ПРИВРЕМЕН ЗАКОН

Права истина је да су најмање награђени
они којима је највише одузето, а да су
највише награђени они којима ништа није
одузето или су им месечна примања
смањена сразмерно много мање него
пензионерима

Обраћамо Вам се поводом непримереног иступања у
Народној скупштини Републике Србије министра за
финансије Душана Вујовића, који је у конфузно
обраћању народним посланицима неочекивано показао
елементарно непознавање Закона о пензијском и инва-
лидском осигурању и грубо извртао чињенице о начину
обрачуна пензија.

Војни пензионери широм Србије, увређени, разочарани
и резигнирани, веома одлучно и принципијелно реагују на
ставове министра Вујовића да ће пензије убудуће бити со-
цијална категорија, односно да за висину пензије неће би-
ти пресудно ко је колико радио и колико је уплаћивао до-
принос у Фонд ПИО. Ако је то тачно, и ако је то и став Вла-
де Републике Србије, произилази да се незаконито руши
систем пензијског и инвалидског осигурања који је пажљиво
грађен и трајао је деценијама.

Уверени да то није став Владе Републике Србије, очеку-
јемо да ће се предузети потребне мере да министри не
иступају као „слободни стрелци“, поготову да се не упу-
штају у тумачење закона који недовољно познају, јер то у
јавности изазива узнемиреност, доводи до слабљења по-
верења у извршну власт, а у свакодневни живот грађана
уноси забуне.

Удружење војних пензионера Србије очекује од мини-
стра Вујовића да се, посредством медија, извине јавности
за грубе грешке и превиде и ниподоштавајуће помињање
пензионера. Цинично звуче Вујовићеве речи да се не пред-
стојећим увећањем пензија од пет одсто награђени они ко-
ји су заслужни за фискалну стабилизацију буџета. Права
истина је да су најмање награђени они којима је највише
одузето, а да су највише награђени они којима ништа није
одузето или су им месечна примања смањена сразмерно
много мање него пензионерима. Дакле, догодило се не-
што што је потпуно супротно од очекиваног и праведног.

Економски исцрпљену популацију војних пензионера по-
себно погађа изјава министра Вујовића да ће пензије би-
ти враћене на ранији ниво када се за то стекну услови. На-
меће се питање: зашто се од једне друштвене групе оду-
зима део примања, то јест правно валидна стечена имо-
вина, да би се додало другој друштвеној категорији? Има
ли у томе правде? Колико ће дуго да траје „привремени
закон“?

Министар Вујовић није прихватио савете Фискалног са-
вета Србије, институције за које и Влада и сви други реле-
вантни друштвени фактори наводе да је значајно допри-
нела стабилизацији државне касе. Сада се на хоризонту
делимично разазнаје ко све, раније и сада, упорно делује
против пензионера, то јест контра њиховог економског, а
тима и укупног положаја у друштву.

Молимо Вас, госпођо председнице Владе Републике
Србије, да не дозволите да о материјалној судбини око
1.700.000 пензионера и даље одлучује пензионер Душан
Вујовић, јер очигледно из визуре материјално добростоје-
ћег пензионера не види оне колеге у Србији који сваког ме-
сеца једва састављају крај с крајем

Председник Фискалног савета Србије о
буџету за 2018. годину и нивоу пензија

НИЈЕ ВИШЕ ОПРАВДАНО ДРЖАТИ ПЕНЗИЈЕ НА ЛЕДУ

Ових дана интензивно се разматра предлог буџета Републике Ср-
бије за 2018. годину. Од многих реаговања издвојили смо оно које
је изрекао Павле Петровић, председник Фискалног савета Србије,
објављено на сајту Телевизије Н1. Из тог текста доносимо занимљиве
изводе:

Председник Фискалног савета Србије Павле Петровић рекао је да је
предложени државни буџет Србије за 2018. годину избалансиран и да
је дефицит мали, што је добро, али да добро стање у државној каси
није искоришћено да се пензије врате на ниво пре 2014. године.

На седници Одбора Скупштине Србије за финансије, републички бу-
џет и контролу трошења јавних средстава Петровић је рекао да ће ма-
ли планирани дефицит омогућити смањење јавног дуга 2018. године
за два процентна поена - са 65 на 63 одсто бруто-домаћег производа
(БДП), али и у том случају дуг и даље остаје висок и треба га смањивати.

Додао је да Фискални савет замера што просечне пензије нису вра-
ћене на ниво од пре смањења, иако тадашња криза јавних финансија
више не постоји.

Пензије су стечено право и везане су за висину уплате доприноса, а
могле би бити и правно оспорене, па би тако могао настати додатни
трошак. Није више оправдано продужавати привремене мере смање-
ња пензија, рекао је Петровић.

Зараде у јавном сектору су, како је рекао, изнад економске снаге зе-
мље.

Издаци за плате морају да расту спорије од раста БДП, па је неоп-
ходно смањивати фонд за плате, који ће и наредне године бити исти
као и ове, и износиће 8,3 одсто буџета, оценио је Петровић.

Он је рекао да повећање плата у јавном сектору за наредну годину
није урађено по уређеном систему јер је неко добио 10 одсто, неко пет,
а неко ништа.

Признање за УПВЛПС

ПЛАКЕТА ЗА ДУГОГОДИШЊУ САРАДЊУ

Поводом 24. децембра, Дана Ратног ваздухопловства и противва-
здухопловне одбране, у Команди РВ и ПВО у Земуну одржана све-
чаност.

Након полагања венаца на споменик погинулим припадницима вида
у НАТО агресији 1999. година, одржана је свечаност у Великој сали Ко-
манде, на којој су додељене награде и признања заслужнима, као и ко-
легама који одлазе у пензију.

За 25 година дугу сарадњу, потврђену кроз десетине заједничких ак-
тивности и спроведених програмских акција, командант РВ и ПВО ге-
нерал мајор Ранко Живак је уручио Удружењу пензионисаних војних
летача и падобранаца Србије (УПВЛПС) Плакету РВ и ПВО, коју је у
име УПВЛПС примио председник Удружења, пуковник авијације у пен-
зији мр Златомир Грујић.

М. Р.

Са седме седнице општинске организације УВПС Нови Београд

ДАЛЕКОСЕЖНЕ ОДЛУКЕ

После вишемесечног истраживачког поступка, разговора са руководством месних организација новобеоградског удружења УВПС и компаративних анализа, дошло се до решења нове организационе структуре која ће по свему судећи омогућити да се активности редовно одвијају и у многим деловима унапреде. Други део скупа најодговорнијих чланова који представљају око 5.500 војних пензионера био је посвећен 24-годишњици Удружења, које је у друштвену стварност главног града урезало неизбрисив печат.

Седница ОпОд УВПС Нови Београд одржана је 24. новембра у просторијама општинске организације. Седницу је отворио и њеним током руководио председник Општинске организације УВПС Божидар Бабић. Он је поздравио председника УВПС Љубомира Драгањца, и председника Извршног одбора ГлОд УВПС Зорана Вучковића.

Дневним редом било је предвиђено изјашњавање о предлогу промена у организацију Општинске организације УВПС, а у свечаном делу обележено је 24 године рада те организације.

Председник ОпОд Божидар Бабић, обраћајући се присутнима, подсетио је присутне да је на седници Скупштини предложио потребу да се изврше неопходне промене у организовању ОпОр УВПС Нови Београд, зарад боље функционалности органа у ОпОр УВПС. Затим је изнео важне чињенице и околности које су имале значајан утицај на неопходну потребу доградње организације ОпОр УВПС Нови Београд и предложио одлуку о променама у организовању ОпОр УВПС Нови Београд.

Током 24-годишњег постојања и деловања, ОпОр је имала развијену организацију и функционално устројство, као основ за остваривање пуног јединства и ефикасност у раду УВПС. Наравно, околности као што су престанак државе а касније и државне заједнице, потпуно нови проблеми у односу на почетне године од оснивања, постављали су и обавезу нешто другачијег организовања и рада ОпОр. Оно што је урађено после 2000. године у погледу доградње организовања у ОпОр имало је оправдање. Међутим, последњих неколико година, услед многих разлога, таква организација, поред позитивних, показала је и низ слабости: инертност, запустелост и препуштеност у функционисању доброг дела ОпОр.

Последице које су дошле до пуног изражаја у неколико претходних година биле су и јесу: врло слаб рад појединих органа у МОр па чак једно краће време и у ОпОд. У другом случају, потпуни престанак рада МОр и њиховог руководства и најзад, због покушаја другачијег виђења

Стратег нове организације
Божидар Бабић

зирати поруку једне дивне старе госпође из МОр „Ушће“ „Молим вас сачувајте нам Удружење“!.

Наша ОпОр УВПС као најбројнија ОпОр у УВПС, такође је основана те релативно давне 1993. године, баш 25. новембра. У наредних неколико година, највише 1994. и 1995. формиране су МОр ове ОпОр под разним називима и онако како су се мењале околности, тако се усањавала организација и начини деловања. Коначно, када су Југославија као држава и СР Југославија, као државна заједница, престале да постоје, и Удружење војних пензионера благовремено и смисљено ради на прилагођавању, како организације тако и деловању у новим условима, као Удружење војних пензионера Србије. Од тог времена све до данас, наша ОпОр УВПС, уз мања прилагођавања, остала је као садашња организација која више не може да одговори потребама чланства и утицају многих чинилаца који битно утичу на њен рад.

Наставаљање и доградња нашег Удружења и ОпОр УВПС Нови Београд у њему остаје наш првенствени задатак. ОпОд, МОд и МОр и људе изванредних интелектуалних, стручних и искуствених способности, морамо покренути онако како су то чинили наши другови од 1993. па до данас. Потпуно сам сигуран да ће људи бити ангажованији у раду Удружења ако нашим деловањем у свакој прилици, покажемо да виде и схвате да органи озбиљно раде за потребе чланства.

Залагањем, непосредним контактима иницијативама за окупљање и помоћи у свим приликама, можемо још више заинтересовати људе за рад у органима и организацијама наше ОпОр.

Очекујем да ће нови начин организовања, боље речено, сада већ усвојена доградња наше организације, омогућити нашим органима и члановима да још успешније радимо и то посебно покажемо у изборној 2018. години у којој ће се, практично, завршити доградња Општинске организације посебно у функционалном смислу. Избором људи у руководства, почев од чланова ОпОд, председника МОд и МОр који ће сигурно и упорно радити на реализацији програмских циљева, кроз решавање конкретних проблема у МОр, обезбедићемо пуну мобилност и расположење људи.

Честитам свим члановима наше ОпОр, члановима ОпОд, МОд и свим нашим МОр, празник нашег Удружења - 24 године од његовог оснивања - дан оснивања наше ОпОр 25. новембар. Чувајмо наше Удружење.

Реч председника Општинског одбора УВПС поводом 24 године од формирања организације

ЧУВАЈМО НАШЕ УДРУЖЕЊЕ

Ове године обележавамо 24-годишњицу УВПС - 16. септембра 1993. године, када је одржана оснивачка скупштина Удружења војних пензионера Југославије. То је у условима који су карактерисали последњу деценију 20. века, а и скоро целу деценију 21. века, тражила невероватне напоре људи који су одлучили да се ухвате укошта са насталом ситуацијом и проблемима у којима су се нашли војни пензионери. То је, нашим војничким речником речено - тешко и сложено, али нема предаје. За сваку ситуацију има решења ако су људи правилно усмерени. У тој ситуацији и у невероватно сложених околностима, основати удружење и усмерити хиљаде људи ка остваривању својих права био је прави подвиг.

Те релативно давне 1993. године, група ентузијаста, искрених родољуба и људи који су знали да се снају у тим околностима, када се држава сваки даном урушавала, окупили су бројне војне пензионере из безнаја у коме су се нашли, осмислили организацију, програм деловања, а онда током наредних година уз велико ангажовање обогатили начин рада и деловања, ради пружања помоћи војним пензионерима која је била неопходна. Подсећања на те године почетка рада буди код свих нас осећај поноса и без обзира што године неумитно пролазе, нижу се ево и деценије, ми се поносимо што смо део тог великог дела који су започели и стално дограђивали многи људи којима дугујемо неизмерну захвалност. Још смо поноснији што су неки од њих и данас овде са нама, као да су се поново заклели да ће и Удружењу војних пензионера радити као и у радном веку. Тим нашим људима и свима који су се постепено укључивали у рад Удружења током ових 24. године, дугујемо велику захвалност и поштовање.

Великом упорношћу основана је организација која се ево већ 24 године бори за права војних пензионера. То је уистину била својеврсна борба у којој су се масовно укључивала руководства и чланови. Тако је морало бити, јер су као и данас, многа права војних пензионера сужавана или укидана, па да није било онда, и да данас нема Удружења, не знам шта би било са нама. Зато ћу париро-

УВПС доведено је у питање распуштање неких МОр. Све је то негативно утицало на активност чланства у оквиру таквих организација, па су МОд сведени на рад председника, а МОр на 10 - 15 чланова који се могу повремено ангажовати.

Нема лоших услова, постоји само лоша организација

Иако је све до 2013. године број чланова износио око 10.500, сада се преполовио (око 5.500). То се одражава на одавно успостављену организацију, углавном, у негативном смислу. Поједине МОр су бројно смањене, а уз утицај и других чинилаца (старост, болест, па незаинтересованост) доведено је у питање њихово функционисање. Смањено бројно стање не може бити узрок слабијег или никаквог рада МОд и МОр. То само тражи нов начин рада. Нема

лоших услова, већ лоше организације!

Изостају иницијативе на свим нивоима како привући чланове да се више ангажују, а не само да чекају некаква решења одозго. Питање ангажовања људи, без обзира да ли су у МОД или не, тражи много више ангажовања свих органа. ОпОр а посебно МОД. Треба разговарати са људима у свим приликама, почев од комшијског и пријатељског дружења, па преко окупљања за разне активности на нивоу МОР. Ако неће да раде (или не могу) изабрани чланови и МОД треба одмах кооптирати друге који хоће да раде. Плаћа чланарину (значи треба му удружење) а неће да се ангажује у њиховим активностима под геслом „нека то раде неки други“, није ни другарски ни људски поступак.

У појединим МОР доста је изражена старост, а готово да нема нових чланова. Чланови породице – наследници, супруге које су старе и не могу да раде, сем неких изузетака, а деца неће да раде у Удружењу, већ желе да се бришу из чланства.

Недостатак просторија за рад и МОД и МОР за окупљање и неке друге активности на територији МЗ велики је проблем.

Због негативног или било каквог искуства за рад руководићих људи у органима ОпОр, површног рада и одбојности, људи закључују да не виде никакву корист од ангажовања у МОР. У састав МОД треба бирати људе који ће моћи и могу да раде, не могу постојати МОД само на папиру.

Тражити стално оправдање за слаб или никакав рад у разним разлозима, а не пратити и наћи одговор како радити у тим околностима, води у безнађе. Нема лошег времена, већ лоше организације. Или, како то да неколико МОД и МОР ради добро, окупљају се и ангажују људи, а у неким МОР то не може да се реализује.

Домети ангажовања Удружења нису исцрпљени (како неко упрошћено сматра) када војни пензионер, пошто је наплатио дуг, нема шта више да тражи у Удружењу. Насупрот томе, премного је разлога и потреба не само опстанка, већ сталног јачања Удружења, јер се околности, као што је то било и раније, стално усложњавају, а статус војних пензионера погоршава. Само великим напорима које улаже руководство Удружења уз подршку целе организације УВПС може се очекивати повољнији положај и статус војних пензионера.

За ефикаснији рад месних организација

Најбитнији разлог зашто је потребно удружење јесте то што треба да се зна да оно постоји. Да нема удружења за војне пензионере би мало ко знао, а последице свако може да процени.

У веома детаљној анализи констатује се да осам МОР функционишу углавном добро, њих пет организовано је по статуту, али МОД не раде, а у две не постоје органи руководства (ни председник ни МОР), па је разумљиво што у тим срединама изостају и активности.

На основу потпуног увида у организовање и функционисање ОпОр УВПС Нови Београд са пресеком стања у новембру 2017. године, а на основу чињеница, разговора и појединачне сагласности садашњих председника МОД, сазнања кроз дугогодишњи рад дошло се до одређених закључака:

У складу са ситуацијом донета је одлука

о организационим променама. Тако ће уместо 15 месних одбора убудуће функционисати 11. По досадашњој организацији с радом наставиће следеће месне организације: „Бежанијска коса“, „Младост“, „Бежанијски блокови-2“, „Стари аеродром“, „Ушће-1“ и „Париска комуна“. Месној организацији „Газела-1“ припадају се месне организације „Газела-2“ и „Ушће-2“ и чине јединствену Месну организацију „Газела“. Месној организацији „Дунавски кеј“ припада се Месна организација „Академија“ и чине јединствену Месну организацију „Дунавски кеј“. Месној организацији „Фонтана“, припада се месна организација „Студентски град“ и чине јединствену Месну организацију „Фонтана“. Из МОР „Сава“–„Савски кеј“ излази део који обухвата блок 61 и западну половину блока 45 и улазе у састав месне организације „Бежанијски блокови-1“. Досадашња МОР „Сава“ и „Савски кеј“ остају да функционишу као јединствена организација „Савски кеј“. Одлука је ступила на снагу 1. децембра, тако да новобеоградска организација УВПС сада функционисаће по новој шеми.

Промене су првенствено усмерене на бољу и ефикаснији рад месних организација. Бољом организацијом која је компактнија и као целина територијално повезана, ства-

Са седнице су проистекли многи задаци које у наредном периоду треба извршити

рају се услови за боље функционисање МОР.

Члан ОпОд УВПС Нови Београд Симеон Туманов, изнео је неке основне примедбе по којима је, поред осталог изведен предлог нове организационе шеме општинске организације. Рекао је да је основни принцип био да месна организација удружења покрива територију једне месне заједнице. Водило се рачуна где месни одбори и организацију могу да окупе чланове да раде. Навео је да су сада створени услови за бољи рад, јер се састанци могу, као и раније, држати у просторијама месних заједница и то два пута месечно. Туманов је посебно нагласио да је то добра основа за редовно окупљање чланства и још бољег информисања у вези са изборним активностима током 2018. године и да је одговорност на месним одборима да изврше избор и кандидовања оних чланова удружења који хоће и желе да раде. На такве чланове треба рачунати и за најодговорније дужности у органима удружења на свим нивоима организовања.

После завршене расправе по другој тачки дневног реда, седници се обратио председник ГлОд УВПС Љубомир Драгањац. Он је поздравео присутне чланове Општинског одбора УВПС Нови Београд. Захвалио је на позиву да присуствује седници и на свечаности поводом обележавања годишњице Општинске организације УВПС Нови Београд. Рекао је да је пријатно изненађен начином вођења седнице и захвалио је председнику Општинског одбора Бабић Божида-ру и свим члановима одбора који су уче-

ствовали у конструктивној расправи и на квалитетно припремљеним материјалима за доношење добрих одлука. Нагласио је да најбројнија организација заслужује да је води озбиљно и одговорно руководство. Захвалио се и председнику Бабићу што је прихватио да води Општинску организацију. Навео је да се у даљем раду сви морају придржавати одредбама статута и воље већине која на демократски начин доноси своје одлуке.

Упорна борба за правду и законитост

У наставку Драгањац се осврнуо и на неке актуелне проблеме са којима се УВПС Србије суочава. Рекао је да нови Закон о здравственом осигурању уважио све примедбе Удружења. С тим у вези наведено је да је од 2014. године Удружење водило велику битку да се средства из Фонда СОВО користе наменски, јер су се она од 2012. године до данас користила у друге сврхе и незаконито и то на исплату боловања до 30 дана. На тај начин је одлив средстава достигао цифру и до око четири милијарде динара. Последице, како што се зна, су велике: на сцени је несташица лекова, санитарског ма-

теријала и других санитарских помагала. Нагласио је да се УВПС управо код надлежних органа залаже да се са том праксом престане. Навео је пример да је скоро 800.000 милиона динара дато из Фонда СОВО за оверу рецепата, а на наплату путних трошкова војни осигураници чекају и до шест месеци. Изнео је,

да је по питању стамбеног збрињавања у наведеном периоду Министарство одбране потврдило да ће се у наредних година изградити и до 30.000 станова и да ће се на тај начин збринут и највећи број војних пензионера који чекају свој кров над главом.

У вези са порезом на оружје, председник Драгањац је рекао, да је УВПС покренуло иницијативу да се тај пропис измени на начин да се и припадници војске ставе под исти третман као што имају припадници МУП-а, али тај закон још није стављен у процедуру за усвајање.

На крају излагања председник Драгањац је нагласио да у 2018. години УВПС очекује велики задатак да на свим нивоима организовања спроведе изборе.

Председник ОпОр УВПС Нови Београд истакао је да је расправа била квалитетна, те да су и нека питања учесника конкретизована у мери колико је то било потребно да се схвате предложене промене. У жаришту промена је основна организација која је овим решењем исказана као компактна целина и у начелу се поклапа са политичком поделом, тј. територијом МЗ. Овим решењем решава се део проблема (коришћење просторија МЗ за рад МОР УВПС и друго).

У наставку рада седнице додељена су признања која је члановима ОпОр уручили председник УВПС Љубомир Драгањац и председник ОпОр УВПС Божидар Бабић. Повеза УВПС додељена је Кости Новаковићу из МОР „Бежанијска коса“ и Луки Миљушу, из МОД „Бежанијски блокови-2“.

З. П. – М.Ј.

Годишња скупштина Градске организације УВП Новог Сада

СТАТИ НА ПУТ НЕУВАЖАВАЊИМА

У присуству председника УВП Србије Љубомира Драгањца, председника Скупштине Града Новог Сада Здравка Јелушића, посланика Мома Чолаковића, представника Министарства одбране, Војске Србије, Града, сродних и других Удружења, у новосадском Дому Војске Србије одржана је Годишња скупштина Градске организације УВП Новог Сада.

За скуп војних пензионера владало је велико интересовање Милорада Ореља, председника новосадске организације УВПС

Осврћући се на једногодишњи рад председник ГО Милорад Орељ нагласио је, отварајући Скупштину, како је тежиште активности и Одбора, и чланства испољено на решавање статусних права и легитимних интереса из области пензијског, инвалидског и здравственог осигурања и стамбеног обезбеђења. Јачамо, а борба на том пољу нити посустаје, нити престаје. Након неколико година, захваљујући понајпре ангажовању руководства Удружења војних пензионера Србије, усклађивање војних пензија у износу од 11,6 процената више није у жижи активности чланства, а додатно издејствован продужен рок за вансудско поравнање омогућио је сваком војном пензионеру да наплати своја потраживања. Тиме је успешно затворено једно поглавље тешке и дуге правне борбе, рекао је Орељ.

Обраћајући присутнима председник УВПС Љубомир Драгањца информисао је кориснике војне пензије о томе да је одлуком Главног одбора УВПС покренуло иницијативу за укидање Закона о привременом уређењу начина исплате пензија. Било је речи и о подношењу захтева за уверење о дугу који је покренуо део војних пензионера филијалама Фонда ПИО, како би им евентуално послужило уместо налаза вештака. У случају покретања парнице по овом основу саветује се да се од адвоката тражи да сами алиментирају трошкове поступка до правноснажности пресуде, тако да ризик негативног исхода парнице не сноси оштећени војни пензионери. Напоменуо је да се позитиван исход предметних парница сигурно не може постићи све док Уставни суд Србије, односно Европски суд за људска права, не ставе ван снаге предметни Закон као неуставан, односно противан релевантним европским конвенцијама којима је уређена ова материја. Председник Драгањца је обавестио војне пензионере о

За скуп војних пензионера владало је велико интересовање

томе шта УВПС предузима у вези са здравственим осигурањем и другим проблемима који тиште војнопензионерску популацију.

Председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић детаљно је анализирао податке о стамбеним (не)приликама војних пензионера, са посебним освртом на тешку ситуацију у новосадском гарнизону. Било је речи и о предстојећој изградњи 30.000 станова које предузима Влада Србије.

Главни и одговорни уредник „Војног ветерана“ Звонимир Пешић промовисао је пројекат „Хероји са Кошара“ који подржава Министарство одбране и обавестио војне пензионере о објављеним прилозима и онима који ће бити одштампани. Рекао је и то да ће бити штампана и посебна публикација о Кошарама.

Обуздати удар на пензионерски стандард

Иако се једна власт „опекла“ гурајући руку у џеп војних пензионера и ова актуелна већ три године, Законом о привременом уређивању начина исплате пензија, и из војнопензионерског џепа и поред иницијативе за његову измену и укидање поткрепљене са 34 хиљаде легалних потписа, упућене Скупштини Републике Србије, жал-

бе Врховном касационом суду, најновијег мишљења (до сада уважаваног) Фискалног савета и прокламованог повољног финансијског стања државе, не одустаје од настављања неуставног удара на пензионерски и војнопензионерски буџет. Ипак, до сада више пута доказано јединство војних пензионера у оквиру свог (и једино) признатог и дакако далеко најбројнијег Удружења и легално изабраног руководства дају реалну наду како ће и овај проблем бити разрешен правним средствима, речено је.

Кров над главом и даље пуста жеља

Било је недавно тешко слушати у Парламенту шта се све, и на који начин, прича о пензионерима, о оних милион седам стотина петнаест хиљада и 938, који су дали највећи допринос у стварању онога што данас имамо и које представљам. Иако у власти нема разумевања, у потпуности подржавам ставове и Удружења војних пензионера у борби за укидање неуставног закона о начину исплате пензија и настојају да се свим силама борим против њега. - истакао је Момо Чолаковић посланик у републичком Парламенту, изражавајући при том задовољство ставовима и потезима како новосадске организације, тако и

републичког Удружења УВП.

Када су у питању новосадски војни пензионери, годинама готово да нема помака, Нови Сад је и даље град са најлошије решеним стамбеним питањем у Србији. У „привременом смештају“ живи 127 породица са преко 300 чланова, на девет градских и приградских локација. У подстанарству живе 163 породице са преко 350 чланова. Уз то, више од 100 војних пензионера нема коначно решење стамбеног питања већ користи неодговарајуће стамбене структуре, или просторе адаптиране за становање. Посебно је тежак положај лица у вишедоцентијском „привременом“ смештају у већ неусловним за становање војним објектима, без јасно регулисаног текућег одржавања, и уз изразито високе цене комуналних услуга. Током текуће године у граду није додељен ни један стан. Захваљујући свакако и прошлогодишњем обиласку велике породице „војних бескућника“ од стране министарства одбране, а на иницијативу председника УВПС Љубомира Драгањца, започета је изградња две стамбене јединице са по 60 станова, у којима ће се и за војне пензионере засигурно пронаћи понеки квадрат. Новосадски војни пензионери поздрављају и скорашњу најаву председника Вучића о изградњи 30 хиљада станова за припаднике војске, полиције и безбедносних структура, надајући се коначном скидању са дневног реда овог егзистенцијално-оптерећујућег и понижавајућег питања.

Признања и тежишни задаци

Током Скупштине истакнута је и изузетна сарадња са, сада, Војном болницом, Гарнизонском амбулантом, 2. Одсеком фонда СОВО, Геронтолошким центром те удужењима са сличним циљевима и задацима. Уручена су и признања најзаслужнијима, Петру Сурли Повеља УВПС, Бранку Остојићу Плакета УВПС, Милану Секулићу и Славку вулину књиге, а и Захвалнице сарадницима.

Спровођење избора у месним организацијама, унапређење сарадње са Покрајинском дирекцијом за пензијско и инвалидско осигурање као и филијалом Нови Сад, побољшање услова смештаја у војним објектима, ојачавање чланства уз снажније медијске иступе, али и дружење и стална брига за најугроженије чланове, неки су од прокламованих тежишних задатака који ће одредити активности новосадских војних пензионера у наредном једногодишњем периоду.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Свечана седница земунских војних пензионера

УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА

Поводом 24 године од формирања земунске организације УВПС у просторијама тог удружења одржана је свечана седница на којој је говорио председник ОпОд Цветко Јокановић. Он је истакао да је великом помоћи Удружења војних летача и падобранаца и председника УВПЈ 15. октобра 1993. године формиран иницијативни одбор од 15 чланова са пуковником у пензији Јожом Жуковцем на челу. Десет дана касније одржана је оснивачка скупштина, у Дому ваздухопловства у Земуну којој је присуствовало око 300 војних пензионера. Тада је изабран општински одбор од 20 чланова са пуковником Станком Боротом на челу.

После пређеног пута од 24 године, гледајући из садашњег угла, како рече наш председник, можемо рећи да није основано удружење, требало би га измислити. Захвални смо оснивачима јер су формирали добровољну, невладину, недобитну, интересну, социјално-хуманитарну, патриотску и нестраначку организацију са солидном базом за остварење циљева, рекао је Јокановић.

Председник земунских војних пензионера подвукао је да је тренутно смањење пензија највећи проблем чланова, које траје три године иако је привремено. Усклађивање пензија за 11,06 одсто, окрњено за 4,21 одсто, нажалост остаје споменик

неправди, јер је редовно повећање у то време и за тај проценат урачунато као ванредно. Заложено се да се војно здравство изједначи са цивилним и да се испштује специфичност војне професије. Поздрављена је иницијатива за изградњу 30.000 станова.

Остварена је веома добра сарадња са Удружењем пензионисаних пилота и падобранаца, са Војним одсеком, СУБНОР-ом, предузећем „Статус стил“ и другим организацијама и институцијама.

Члан Извршног одбора ГО УВПС Остоја Поповић обавестио је присутне о томе шта је Удружење предузело на враћању закинутих права.

На крају су уручена и признања. Повеља УВПС додељена је Јови Вујановићу и Момиру Котлаји, Плакета УВПС Јовану Божићу, а захвалница Винки Дробњак. Том приликом као награда уручено је и десет књига.

Т. Матушев

Дан војних ветерана у Зајечару

БРАНИОЦИМА ПОСВЕТИТИ ВИШЕ ПАЖЊЕ

У Зајечару је обележен Дан ветерана, у част људи који су у низу деценија стајали на бранику родне груде и нису, по цену живота, дозвољавали нападачима да остваре окупаторске планове.

На споменик погинулим борцима у балканским ратовима и Првом светском рату у центру Зајечара венце су положили командант гарнизона потпуковник Владислав Вучковић, представни-

ци града, СУБНОР-а, РВБ-а, РМ-ВИ-а, УВП-Зајечар. У име војних пензионера венац је положио Љубомир Рељановић.

Историјске нити спретно су повезане од Првог балканског рата, до народноослободилачке партизанске антифашистичке борбе и непопустљиве одбране у нападу на токовских ескадрила и ракета крајем деведесетих година прошлог века. Све је то нераскидиво и славна мозаика нашег народа, коме су слободарство, истина и правда увек били одредница.

Обавеза је целог друштва да води бригу о људима који су били спремни да положе живот за државу.

Д. Дабетић

Радно и свечано на Звездари

ПЕНЗИЈЕ У ПРВОМ ПЛАНУ

У просторијама организације у улици Душка Радовића 9А, 12. децембра одржана је редовна седница Скупштине Општинског УВПС Звездара. Уједно је обележена и годишњица оснивања те организације. Одзив делегата је био одличан, што говори о интересовању чланова за рад општинске организације УВПС. Седници су присуствовали председник УВПС Љубомир Драгањац и председник Извршног Одбора ГО УВПС Зоран Вучковић.

Сагледан је и оцењен успешним годишњи рад и резултати рада Општинске организације.

Председник УВПС Љубомир Драгањац истакао је да му је посебно драго што је одзив делегата на Скупштини тако добар и што су људи заинтересовани за рад општинске организације. Он је исцрпно и садржајно информисао делегате о актуелним догађајима везаним за борбу за укидање Закона о привременом начину исплате пензија и о актуелностима везаним за функционисање здравствене заштите. На крају је честитао годишњицу УВПС Звездара, изнео кратку оцену рада УВПС Звездара, закључивши да је очигледно да је Скупштина успешно и врло добро организована и да су у протеклој години постигнути врло добри и одлични резултати. Председник Извршног одбора ГЛОД Зоран Вучковић је говорио о стамбеној проблематици.

Сумирајући резултате годишњег рада општинског УВПС Звездара председник Милован Лалић је навео да је тежиште рада било на решавању статусних питања и проблема чланова, а посебно се радило на решавању закинутих пензија. Општинска организација је давала свој максимум у пружању помоћи члановима да што пре реализују судска решења и вансудска поравнања са Фондом ПиО. Иако је то био главни задатак, општински одбор се ангажовао и по другим питањима, као што су: помоћ у остваривању права у вези са социјалним и материјалним статусом, помоћ у решавању стамбене проблематике, обилазак старих, немоћних и усамљених КВП и друго.

Председник Лалић је посебно истакао да сваки члан Удружења може увек доћи да изнесе свој проблем а после тога ће се тражити најбољи пут за његово решавање.

Председник Надзорног одбора поднео је извештај о финансијском пословању за 2017. годину. Изнето је да су са скромним финансијским средствима (од којих чак око 82 одсто „одлази“ на плаћање комуналија, закупа, превоза и других режисијских трошкова) ипак остварени сви зацртани циљеви. У таквим околностима домаћинско и скромно пословање се просто намеће као неопходност.

Дискусија по наведеним извештајима је била, војнички речено, кратка, прецизна и конструктивна. Дата је пуна подршка поднетим извештајима и закључено је да су они одсликали догађања у Општинској организацији Звездара.

На крају су подељена признања и скромне награде најзаслужнијим члановима: Захвалнице су уручене Лази Амановићу, Љубици Брачко и Будимиру Радуловићу, а књигама су награђени Јагода Димић, Марјан Матошевић, Милић Мандић, Милош Вучковић и Киро Настов.

По завршетку рада Скупштине, настављено је дружење учесника уз скроман коктел.

М. Матошевић

Генерал-пуковник у пензији Владимир Лазаревић о операцији „Стрела 1“

ДОГАЂАЈ КОЈИ ЈЕ ПРЕИНАЧИО ОДЛУКУ О ОДБРАНИ

Оно што се десило 9. априла улази практично у историју ратовања јер смо променили и моју и одлуке виших командних инстанци. Изменили смо заповест за одбрану земље коју сам већ издао, иако нисам добио заповест команданта Треће армије и начелника Штаба Врховне команде, што је у војној теорији преседан. **У извештају са истуреног командног места Приштинског корпуса масним словима било је исписано:**

**Борбени морал је на висини, границу ћемо одбрани по сваку цену!
Тако смо без наређења донели одлуку да ћемо одсудно бранити Србију.**

Од 24. марта до 10. јуна, колико је трајала агресија НАТО-а на Србију (СРЈ), главни догађаји збили су се на простору Косова и Метохије (КиМ), јер је одвајање и освајање јужне српске покрајине био превасходни ратни циљ у то време 19 најразвијенијих земаља света. Сирене за престанак ваздушне опасности на Косову и Метохији се нису оглашавале по неколико дана јер су авиони агресора непрестано кружили изнад те територије.

Космет је био поприште ратних догађаја и током 1998. године јер су шиптарско-терористичке снаге готово свакодневно на неком од граничних одсека, стазама и богазама, у дивљини природе, покушавале да на простор КиМ убаце што веће количине наоружања, минско-експлозивних средстава, муниције и војне опреме. Практично Приштински корпус је готово две године био у рату, мада је по свим правилима владао мир. До пред избијање агресије генерал Владимир Лазаревић био је начелник Штаба приштинског корпуса, да би по постављању генерала Небојше Павковића на положај команданта Треће армије, постао командант Приштинског корпуса. Велики део времена током рата, генерал Лазаревић је провео у првом појасу одбране, а не тако ретко био је и на првој линији одбране Космета и Србије. Отуда и разлог што смо овај наставак посветили разговору са генералом Лазаревићем, који је учесник и сведок тих за Србију судбоносних догађаја.

Питали смо га најпре шта се све подразумева, слободним жаргоном речено, под Битком за Кошаре?

Метафора за јуначку битку

-Прича о Кошарама је, иако се последњих неколико година све више чује, још увек неиспричана прича о одбрани земље на простору Косова и Метохије Приштинског корпуса Треће армије. Термин Кошаре је метафора за епопеју јуначке одбране Србије на простору Косова и Метохије. Да појасним, Кошаре је један топоним везан за село и караулу, али у војничком смислу оно што се дешавало у одбрани земље, то је један шири простор који обухвата више караула: *Кошаре, Морина, 7. јули и Ђеравица*. То је фронт ширине више од 20 километара.

Када говоримо о Кошарама последњих година и у последње време желимо пре свега да истакнемо да је на том широком фронту на самом почетку рата на ускрс 9. априла 1999. године дошло до масовне копнене инвазије, до масовног покушаја борбеног продора у дубину Метохије и Србије, а све у оквиру примене стратегије НАТО-а ваздушно-копнене битке. То није био изолован случај копнене агресије на самом почетку рата. То је, у уствари, широко припремљен план, сачињен у Пентагону, сачинили су га амерички

Током рата генерали Павковић и Лазаревић су често били у јединицама ВЈ

стручњаци. За то постоје докази, чак у Хашком трибуналу. План је имао назив „Стрела“. Копнену инвазију покушало је да оствари више десетина хиљада терориста, припадника оружаних снага Албаније и НАТО снага лоцираних у Македонији и Албанији и имала је две етапе. Прва је носила назив „Стрела 1“ а друга „Стрела 2“. У оквиру прве етапе НАТО је планирао да у најкраћем року, за 7–10 дана, сломи кичму

одбране на том правцу напада: северна Албанија – карауле *Морина - 7. јули - Кошаре - Јуник - Ђаковица* – Клина - ка северном и централном Косову, уз прихват и садејство јаким терористичких снага у ширем рејону Јабланице. То је, дакле, била њихова идеја и због тога су данима вршили бесомучну ракетну, ваздухопловну, артиљеријску и свеколику подршку, вршећи тзв. изолацију бојишта, од границе до дубине од 20 до 30 километара, спречавајући било какво довођење наших снага или јаче груписање и јачи отпор.

Како су биле ешелониране те снаге?

Морам још једном да поновим да је агресор за операцију „Стрела“ ешелонирао снаге различите структуре, различите организације али све под командом НАТО-а. У првом њиховом ешелону били су, да тако кажемо башибозлуци, терористи са простора КиМ који су, у 11 различитих логора широм Албаније, претходних 15-20 дана обучавани за напад на своју земљу, за напад на Србију. За њима су ишли страни плаћеници – муџахедини и припадници Бин Ладенове Ал - Каиде и страни инструктори који су имали задатак да силом оружја приморавају први ешелон да се не повуче, да једноставно иде преко државне границе, да губи главу, а преко њих ће они да наставе продор у дубину КиМ. Трећи ешелон су биле формацијске оружане снаге Албаније и оружане снаге НАТО пакта и механизоване јединице Италије, Француске итд.

Изабрали су 9. април, уз пуни цинизам, јер је СРЈ у част великог православног празника, 6. априла прогласила вишедневно примирје. Користећи ту ситуацију а и орографске и топографске предности тога дела државне границе (терен са њихове стране надвишава нашу територију), могућности да дејствују по нашим снагама, рачунајући вероватно и на изненађење, они су кренули 9. априла уз такву ватрену подршку да је све горело у том првом појасу одбране, посебно на првим положајима наше одбране. Горело је и небо и земља. Многи од наших бранилаца назвали су то Вијетнам у мало. На Јуничким планинама и делу Проклетија снег је био изнад метра висине.

Истина о агресији УПОТРЕБЉЕНО И

Са те стране границе, из Албаније, из ваздуха, а и са леђа, јаке снаге су ударале у леђа и у бок нашег другог ешалона који је по дубини у односу на фронт био 10-15 километара. За све време тог напада, од 9. априла и наредних дана, НАТО пешадија, како ја зовем те снаге, дакле пету колону, терористе, директно је НАТО-у слала податке где су размештене наше јединице. О томе постоје релевантна докумената. Знамо како су све садејствовали. Заиста је то деловало као почетак пакла.

Јединице Приштинског корпуса су се у то време тежишно бавиле разбијањем терористичких снага широм Косова и Метохије, како би их онемогућили да спрече оперативни развој Корпуса, довођење нових снага ВЈ, мобилизацију и поседање положаја и рејона за одбрану. Дакле, у самом граничном појасу, који је у то време био ширине око 10 км и у граничном подручју, по дубини око 20 км, наше снаге су по бројности људи биле релативно недовољне. Оне су још увек биле груписане у тзв. борбене групе, а не у формацијске јединице – батаљоне и бригаде, јер у то време нисмо имали јединствени план одбране земље (ратни план), већ је на снази био План „Гром 4“ – спречавање упада мултинационалне бригаде НАТО-а из Македоније и Албаније на нашу земљу. Овде се не ради о једној бригади, већ се читав НАТО сјатио на простор две суседне државе и отпочео је прави тотални рат против наше земље. Зато кажемо да се у том тренутку Приштински корпус нашао у немогућој мисији и у стратегијској клопци. Па тај корпус, још по мирнодопској формацији, у оквиру јаким борбених група искуствено и морално јаким, технички опремљених, али недовољних, био спречен да ефикасно заустави масовни копнени напад.

Како је изгледао борбени распоред наших снага и какав сте задатак имали у то време?

У првом ешелону, дуж саме границе, биле су углавном граничне јединице 53. граничног батаљона. То је неколико стотина војника у оквиру 3-4 карауле, појачаних са јединицама ПВО. Оне су прве прихватале борбу, јуксесивно пружале отпор, да би се друге јединице уводиле за спречавање дубљих продора. По дубини на 10 до 15 км биле су јединице ранга два моторизована батаљона, један из 125. моторизоване бригаде и 549. моторизоване бригаде, с тим што је сваки од њих имао задатак да брани правац Кошара и суседне правце, рецимо правац Морине који је тенкопроходан, а тактички је правац. У неком тренутку би могао да поприми карактер тактичко-оперативног правца. У таквим условима општег напада, крајње неповољне топографске ситуације, где граница надвишава све наше положаје, заиста је било тешко и претешко да можемо заштити сваку стопу.

Шта се даље дешавало? Одлука команданта Корпуса, дакле моја одлука, је била је усклађена са одлуком Команде Треће Армије, а команданта армије – са Штабом Врховне команде.

Недовољно се зна да је по дубини осам до десет километара агресор употребио и хемијске бојне отрове, дакле хемијско оружје, које је имало за последицу апатију, безвољност, остављање оружја поред себе, губитак воље, храбрости и одлучности, открио је ексклузивно за „Војни ветеран“ генерал Лазаревић.

Генерал Лазаревић: „Веровао сам у своје старешине и војнике“

Ми нисмо имали задатак да одсудно бранимо границу од саме граничне линије, да изгинемо сви на првом положају, да бисмо сачували границу. Имали смо задатак да сачувамо живу силу и технику од масовних удара са дистанце и из ваздушног простора и од терористичких дејстава, да развијемо терористичке снаге широм Космета и омогућимо ефикасну одбрану, да сачувамо становништво од погрома који је претио српском и неалбанском становништву, па и Албанцима лојалним држави и у крајњем да одбранимо државни интегритет и суверенитет, али узапотно – одбраном до неке, условно да кажемо, оперативно-стратегијске греде: Милановац планина - Сува Планина - Црнољева, а онда уз регруписавање и корпуса и ојачање другим јединицама ВЈ да кренемо у противудар и отерамо агресора са наше територије.

Непријатељ уништио сва чворишта везе

Оно што се десило 9. априла улази практично у историју ратовања јер смо променили и моју и одлуке виших командних инстанци. Променили смо заповест за одбрану земље коју сам већ одредио и потписивао, иако нисам добио заповест команданта армије и начелника Штаба Врховне команде, што је у војној теорији преседан. Једноставно нисам имао времена да чекам, а нико није очекивао да ће западни свет да нас нападне тим и таквим снагама, тако да нико није могао сачини ратни план 10-15 година пре тога.

Када је дошло до копнене агресије уз страховиту ваздухопловну и артиљеријску подршку везе су биле у прекиду са првим појасом одбране. Непријатељ је првих дана агресије уништио сва чворишта стационарне везе, све поште у Метохији, а ра-

дио и радио-релејне везе је блокирао жестоком електронским ометањем. У јутарњим сатима нисам знао шта се дешава. Старешине са истуреног командног места (ИКМ), начелник Штаба Приштинског корпуса генерал Верољуб Живковић и оперативац потпуковник Горан Јевтовић написали су извештај негде између шест и пола седам изјутра. У току ноћи је кренула агресија. Потпуковник Тасић је силом прилика постао официр за везу. Он се пробио до мене и донео ми борбени извештај. Примео сам га око 12 или 13 сати. Видео сам да се десило велико зло на том простору одбране државне границе.

Шта је у том часу било пресудно за одлучност и организацију одбране?

С обзиром на то да сам као официр рода везе више година службовао у Призрену, познавао сам на који се начин може успоставити неку врсту везе и негде око 14 сати контактирао сам истурено командно место у Ђаковици. Добио сам прецизне информације, покушао да их смирим са поруком да остану чврсти, да свим средствима бранимо Србију и да нема повлачења. Тако сам променио заповест коју сам раније издао. Поручио сам им: држите се, ми смо уз вас, долазимо, шаљемо појачање. Чак сам навео кога им све шаљем у појачање, што је њих на неки начин охрабрило. То стање расположења и реакцију на моју поруку су тих дана и записали.

За њих је то било толико делотворно, јер су схватили да их нисмо издали, да смо ту, па су још жешће одговарали на покушаје продора. Успели смо да ангажујемо и неколико авиона, да им пружимо директну ваздухопловну подршку, што је додатно ојачало њихов морал. Последња реч је у том разговору била: ДОЛАЗИМО!

Знали су да командант армије, генерал

ХЕМИЈСКО ОРУЖЈЕ

Небојша Павковић и ја крећемо према њима. Настале су борбе прса у прса. Бомбама су, као у филмовима, одбијали нападе помахниталих терориста, међу којима је било дрогираних... И странаца и црнаца... У раним јутарњим сатима 10. априла стигли смо до наших снага. Борбе су трајале свом жестином: хаубице енглеских, америчких и албанских ОС дејствовале су и по нама. Били смо засути тим пројектиlima. Са десне и леве стране положаја за одбрану, које су држали граничари, ангажовали смо друге јединице, ојачали тај део фронта, а онда смо узвратили свом силином и све те башибозлуке, тај први ешелон, заковали за почетне положаје, стабилизovali одбрану.

Борбе прса у прса

Те борбе нису престајале све до краја рата, са већим или мањим интензитетом.

Ванредни борбени извештај који сам путем курира добио 9. априла у рано поподне, описивао је Вијетнам у малом, борбе прса у прса, више хиљада агресорских снага јуришало је на фронту ширине 10-15 км. Непријатељ је дејствовао на правцу караула *Кошаре* - село Кошаре - Батуша - Јуник и Јабланица. Масним словима исписан је последњи пасус тог извештаја, а гласио је: Борбени морал је на висини, границу ћемо одбранили по сваку цену. Та реченица са ИКМ Корпуса мојих потчињених указује на јунаштво људи који у првом таласу одбране земље на Кошарама, условно речено, на том ширем фронту, говори колико су имали храбрости, колико су имали веру у то што бране светиње иза себе, колико су имали веру у своју команду Приштинског корпуса и Команду Треће армије, да неће остати сами. Спремни су били да се жртвују.

Одбрана Србије свим средствима била је, по свему судећи, дубоко увреже-

на у свест и срца бранилаца?

- И ја као командант корпуса и командант армије били смо спремни да изгинемо. Дошли смо у рејон Батуше. Засули су нас артиљеријским пројектиlima. А кренули смо из рејона Грачанице, централног дела Косова. Дошло је до стабилизације одбране, до општег појачаног расположења и ми смо тада, сви који смо се нашли на том делу фронта, прећутно донели одлуку да ћемо бранити Србију по сваку цену. Одлука нигде није била написана. Нисмо одлучивали на основу тога од кога се бранимо, већ које светиње иза нас бранимо. Пре свега бранимо хиљаде војника, у другом појасу одбране, становништво, бранимо Космет, бранимо Србију. Та ненаписана одлука да ћемо бранити Србију свим средствима, довело је до појединачних хероизама. Рецимо Тибор Церна који је рекао да за ову земљу ваља гинути, касније једна наша добровољка из 125. бригаде, Слађана Карађорђевић, мајка шесторо деце, поручује: „И мртва ћу бранити Србију“. На хиљаде је таквих примера. Наш атлетичар Раичевић требало да је оде на припреме за олимпијаду у Атини. Рекао је „Не, ја морам ићи да браним Србију јер је у питању отаџбина“. Ти војници и старешине су се нашли у првом појасу одбране и Драгутин Димчевики и Душко Шљиванчанин и командири караула нашли су се готово у безизлазној ситуацији, али је иза њих и са њима била Команда Приштинског корпуса. Једноставно сачували смо фронт.

Извештаји ишли

до председника републике

Шта је пресудно утицало да та операција „Стрела 1“ није успела? Хоћу да споменем неизмерни хероизам свих наших бораца. У мојим у борбеним извештајима који су упућивани Команди Треће армије, а

тек касније сам сазнао да су ишли и до Штаба ВК, што није уобичајено, па и директно до председника државе. То није у складу са војном доктрином, али се сматрало да је било потребе да тако функционисе извештавање. У тим извештајима има и појединачних имена, имена тих јунака, са одбране тог дела фронта.

У једном тренутку терористи који су нас каменом могли гађати, ушли су у порушену караулу *Кошаре*. Ми нисмо били у Караули. Зграду су срушиле снаге НАТО-а. Када су они славили и приказали свету да су ушли на територију Космета, нормално је било да смо то спречили, јер смо артиљеријом ликвидирали преостале зидине карауле и све оне који су мислили да је то њихов бастаион, да ће одатле да надиру. Завршили су тамо где су мислили да су освојили српску територију. Током агресије НАТО-а командант армије генерал Небојша Павковић је готово стално био на командном месту Приштинског корпуса. Повремено сам успевао и самостално да обиђем неку од јединица.

Шта бисте издвојили од мера које су предузеле да би агресија била заустављена?

-Сукцесивно смо ојачавали тај део фронта јер смо знали да непријатељ неће одустати. Фронт се ширио и лево и десно, па ће се у једном тренутку практично проширити на 60-80 километара, све до Паштрика и Коритника. Када говоримо о тим догађајима, нису то више само Кошаре, нити Морина, а ни караула Павле Илић, већ се фронт простира према Деви, Паштрику, Коритнику.

Моја оцена је да смо формирањем привремене јединице чији је назив Одред специјалних снага, пресудно донели стабилизацију на фронту. Дакле, наредио сам да се та јединица формира из састава 72. специјалне бригаде, 63. падобранске бригаде, 52. батаљона војне полиције и из неких других јединица. Одред је добио задатак да вештим маневрима, применом ратних лукавстава, нанесе што веће губитке агресору, да га што дубље врати на његову територију и тиме олакша поседање положаја за одбрану наших јединица које су биле по дубини, а нису поселе први појас одбране у оквиру бригаде. Одред је бројао више стотина старешина и војника. Био је јачи од батаљона. О тој јединици се мало зна.

Сећам се неких обраћања падобранца. У то време мајор Илија Тодоров молио ме је да им дотуримо муницију јер имају само три до четири метка по човеку. Рекао сам им да сачувају два метка за себе, а два да испале у праве мете, јер се, због потпуне изолације бојишта, није могла дотурити муниција. Кога год да пошаљете као појачање, био је изложен јакој ватри. Послао сам, на пример, пуковника Трајковића, начелника обавештајног органа корпуса који је тешко рањен. Затим на првој линији одбране тешко је рањен мајор Душко Шљиванчанин. Да би лакше савлађивали простор, зато сам формирао тај одред. На караули *Морина* рањен је пу-

Заплењено оружје од албанских терориста

шкочитраљезаца, да би нашавши се у близини то оружје преузео пуковник Трајковић и наставио да одбија нападе терориста.

Строго контролисана ватра

Када је отпочета копнена агресија мајор Душко Шљиванчанин је тражио артиљеријску подршку. Није је добио јер смо били обзирни да наша земља не отвара ватру по суседној земљи. Албанија је класичан пример земље агресије. Али ми смо се суздржавали. Тек када су ушли на нашу територију, ми смо онда употребили корпусну артиљеријску групу и у потпуности стабилизovali фронт.

На таквом терену изнад 1300 метара надморске висине ангажовали смо и део оклопно-механизованих јединица. Сећам се да ми је генерал Павковић рекао: „Лазаревићу то је сулуда идеја“. А ситуација је управо напросто захтевала тенкове. Наиме, на албанској страни су била су таква утврђења, такви бункери из времена Енвера Хоџе, да авијација није могла да их уништити. Једино су то могли да учине тенкови. И заиста, уз велику решеност неколико тенковских посада, оне су изашле близу врха, на граници и разбиле та утврђења. Тенкови су гађали са од неколико стотина до 1.000 и 2000 метара. То су јединице прегореле у 1998. години. Нису се бојале ничега. Врхунски оспособљене. Можете да замислите када су се појавили тенкови како је то деловало на наше војнике и старешине.

Имао сам прилику да разговарам са једним од нишанџија још току рата. Рекао ми је да су све то неутралисали. Из бункера су искали разни пси рата, међу којима је било и црнаца. Тенковске посаде су урадиле свој посао и вратиле се назад без губитака и оштећења.

Четврта компонента која је значајно допринела ојачању фронта који се ширио били су наши инжењеријски састави. Све те стазе и богазе које су могле да воде ка дубини наше територије, запречили су инжењерци. Уз велике губитке снаге агресора нису могле даље да кроче. Али је тај део фронта остао отворен. Све до краја рата кидисали су на наше јединице. Изгубили су тзв. бригаде на том делу фронта. Имао сам прилике да видим филм албанске производње (настао у Републици Албанији), снимак на којем је приказано како они сахрањују албанске војнике и стране инструкторе. Сећам се једног имена припадника НАТО-а – Ђузепе.

Непремостиви бедем

Ко је све заслужан што у „Стрели 1“ непријатељ није постигао планиране циљеве?

Дакле, ни „апачи“ ни ангажовање најсавременијих авиона, нити употреба хемијског оружја, употреба ракетних система земља-земља, ништа није помогло агресору јер су на другој страни као непремостиви бедем били патриотизам и јунаштво наших јединица ангажованих у одбрани у првој етапи непријатељске операције „Стрела“. Нећу посебно да издвајам јединице. Први удар зауставили су припадници 53. граничног батаљона, а онда по дубини биле су ангажоване снаге 125. мтбр,

*Изглед карауле Кошаре пре почетка агресије
и шта је остало од карауле, снимак из новембра 2017. Године*

пре свега други батаљон, затим снаге 549. бригаде, чија то није била зона одговорности. Наиме, 2. батаљону са мајором Влахом Вуковићем на челу, наредио сам да са другог положаја крене и затвара одређене правце. Признање одајем јединицама војне полиције и извиђачко-диверзантским јединицама Приштинског корпуса, затим јединицама потчињеним Приштинском корпусу: 72. специјалној и 63. падобранској бригади, па корпусној артиљеријској групи, инжењеријским саставима. Све те јединице и састави учествовали су у одбрани на правцу Кошара.

Кошаре су по жестини напада, по циљевима, по ангажованим снагама, по бруталности напада, по садејству терористичких снага по дубини, нама иза леђа, и у самој Ђаковици, па десно или западно Јабланица, обимна а недовољно испричана прича. Фронт је остао до краја рата стабилан и у нашим рукама.

Пошто тај покушај продора на територију Србије није успео, фронт се веома брзо ширио на њихово десно, односно наше лево крило и 30 – 40 км према Призрену, Паштрику и Коритнику, према караулама *Лукен*, *Горожуп*, *Стојановић* и др. А то је већ операција „Стрела 2“.

На десетине је херојских прича. У току дана више пута један положај прелази из руке у руку. Значи као да смо ратовали у Другом светском рату. Десетар Шарац одбија напад око 300 црнокошуљаша. Сви су остали на ледини. То је 30 на једнога. То су типични борбени извештаји. То су документи из рата. То је крупна грађа. И војника Миловановића, који је тешко рањен забранио да му наши прилазе, јер се од јаке непријатељске ватре до њега није могло. Нисмо успели да га извучемо и до данас не знамо његову судбину.

Сасовци нису извршили задатак

Да ли сте довољно познавали људе којима сте командовали и јесте ли веровали у њих?

Знао сам им многе вредности и веровао у њих. Читава 1998. била је ратна. Сви смо се непосредно добро познавали.

Испричаћу вам још нешто. Наиме, довољно је било да наши старешине и војници чују команданта корпуса и да се понашају као да сам ја ту заједно са њима. То је непознаница за НАТО. То је феномен којег нисам био свестан. Када се враћам са Горе или Драгаша кажем: стижем! За њих то стижем није значило доћи ће појединац, него команда и све што имамо. На располагању ми је била јединица за обезбеђење Команде корпуса. Када је према караулама *Морина* и *Кошаре* кренула копнена инвазија, ја сам је (јединица за обезбеђење) сутрадан, као ојачање, послао на *Кошаре*. Тада је на нашу територију било убачено 400 сасоваца, са задатком да ликвидирају команданта Треће армије и команданта Приштинског корпуса. Чак и председник Слободан Милошевић је у два наврата звао команданта армије и упозоравао Небојшу Павковића речима: „Немојте ти и Лазаревић да шетате по фронту. Убачено је 400 сасоваца. Не могу да схватим шта би се десило ако страдате“. Онда му је Павковић рекао да је наша обавеза да будемо у јединицама, уз људе.

Саветник Доналда Трампа, председника САД, Мек Мастер, кога називају интелектуалном громадом америчке војске, задужен за безбедност, објашњава да су наши надвисили њихове специјалце. Нису могли ништа да ураде. Дакле, Мек Мастер у фебруару, на скупу Атлантског савета, каже да њихови специјалци, као свугде у свету, нису у Србији могли да изврше задатак и да смо их ми надмудривали у свему. Сасовци су остали празних руку захваљујући томе што смо добро радили.

Посебна је прича о моралу војника и старешина, о и поверења бораца у свој старешински састав.

Прилог приредили:
Звонимир Пешић
Милан Чуљић

Сврсисходност прибављања уверења о смањењу исплате пензија

СВАКО ДОНОСИ ОДЛУКУ ЗА СЕБЕ

У последње време, све већи број општинских-градских организација и појединаца нам се обраћају са питањем да ли је потребно и сврсисходно прибављање од РФ ПИО уверења у износу неисплаћеног дела пензије, месечно и укупно од новембра 2014. године до подношења Захтева, по основу Закона о привременом уређивању начина исплате пензија.

С тим у вези дајемо следеће обавештење:

Прибављањем тих уверења не прекида се ток застаревања потраживања накнаде штете по основу Закона о привременом уређивању начина исплате пензије.

Та уверења могу послужити као доказ о висини потраживања у евентуалним парницама за накнаду штете по том основу, чиме би се могла избећи потреба вештачења.

У овом случају пасивно је легитимисана Република Србија, јер су та средства отишла у буџет Републике Србије а не Фонду ПИО.

У случају покретања парнице по овом основу саветује се да се од адвоката тражи да сами алиментирају трошкове поступка до правноснажности пресуде, тако да ризик негативног исхода парнице не сноси оштећени војни пензионери.

Напред наведено треба имати у виду приликом опредељења да ли тражити предметно уверење или не, о чему сваки појединац треба да одлучи.

Напомињемо да се позитиван исход предметних парница сигурно не може постићи све док Уставни суд Србије, односно Европски суд за људска права, не ставе ван снаге предметни Закон као неуставан, односно противан релевантним европским конвенцијама којима је уређена ова материја.

За све оне који желе да поднесу уверење, дајемо ФОРМАЛИЗОВАНИ ОБРАЗАЦ

ЈМБГ:.....

(Име и презиме).....

(Улица и број).....

(Место).....

(Датум).....

Филијали фонда ПИО

Улица и бр.....

Место

Захтев доставља истражи.-

На основу члана 90. и 91. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/2016) као и на основу члана 45. става 1. и члана 49. став 2. Статута РФ за ПИО („Службени гласник РС“, број 31/2008, 37/2008-испр. и 140/2014), подносим

ЗАХТЕВ

Да ми донесете УВЕРЕЊЕ о висини задржаних износа од пензије по основу Закона о привременом уређивању начина исплате пензије („Службени гласник РС“, бр. 116/2014 и 99/16) и то за период, почев од исплаћене умањене пензије за месец новембар 2014. године, до, закључно са исплаћеном пензијом за месец године исказано у табеларном прегледу и то:

- Припадајући месечни износ пензије по Решењу.
- Исплаћени месечни износ пензије након умањења по Закону о привременом уређивању начина исплате пензија и
- Обустављени месечни износ од пензије.

С поштовањем,
Подносилац захтева

Из Удружења породица палих бораца ратова од 1990. године

ИЗАБРАНО НОВО РУКОВОДСТВО

У Дому ВС 23. новембра одржана је седница Скупштине Удружења породица палих бораца ратова од 1990. године. На почетку је интонирана химне „Боже правде“, а потом је Дина Галорини казивала песму своје мајке, палог борца, чији је наслов „Бранићу Србију и кад будем мртва“.

Председавајућа Скупштине Зора Никитовић је предложила јавно изјашњавање о предложеном дневном реду који је једногла-

вица Шево.

Скупштини су присуствовали начелник Управе за традицију, стандард и ветеране МО пуковник Слађан Ристић, мајор Саша Јанковић, из Генералштаба ВС, генерали у пензији Лука Кастратовић и Миодраг Панић, из Клуба генерала и адмирала Србије, председник ИО ГО УВПС Зоран Вучковић, Драган Ђирковић, генерални секретар ОРВС, Љубомир Марковић, председник Савеза удружења потомака ратни-

сно прихваћен. Председница Удружења Добрила Копривица поднела је извештај о раду, а председница Надзорног одбора Верица Радека извештај о материјално-финансијском пословању.

Затим се прешло на представљење предлога програма рада за период 2018-2022. који је изложила председница Добрила Копривица. После садржајне дискусије, програм рада је изгласан једногласно.

Изабрано је и ново руководство. Удружење ће и даље, као председница, предводити Добрила Копривица, за секретара је изабрана Радмила Кепчија, а за чланове Извршног одбора Милисав Вујанац, Јована Ђорђевић, Милева Витас, Александра Трифуновић и Милош Миленковић. Нова председница Скупштине Удружења је Зора Никитовић, а потпредседница Дра-

ка Србије 1912-1920. године, представници градских одбора у Нишу, Краљеву и Шапцу, помоћник градоначелника Краљева, представник ЈП „Србија шуме“ и други.

Пуковник Слађан Ристић истакао је да Удружење има развијену сарадњу са Министарством одбране. Обавестио је присутне да је министар одбране покренуо пројекат да се приреди спомен-соба за погинуле у ратовима од 1990. године и том приликом замолио да породице учествују у томе тако што ће донирати предмете који су везани за људе што су дали животе у одбрани од агресије НАТО-а.

Заслужним појединцима уручене су захвалнице и плакете за конкретну помоћ и подршку реализацији постављених циљева и задатака Удружења.

М. Миленковић

Мирослав
Лазански

Подсећање на сјајно
изведену акцију

ОПЕРАЦИЈА ЛОГОРИШТЕ

Најспектакуларнија копнена војна операција
ЈНА изведена 1991. године, у међуречју
трију река у предграђу Карловца – пробој
тенкова из блокиране касарне

Имају ли Срби право на ратно сећање и евоцирање успешних и часних војничких акција и операција? Тек у последњој години-две почели смо да говоримо да је 1999. извршена агресија НАТО-а на нашу земљу, агресија – а не кампања. Тек у последњој години-две поклањамо пажњу нашим херојима из рата 1999, наравно и мајору Милану Тепићу.

Био сам пре неколико дана у посети гарнизону Врање, Четвртој бригади, најмоћнијој бригади Копнене војске Србије. Њихова спомен-соба у касарни „Први пешадијски пук књаза Милоша Великог“ пример је како се достојанствено чува војничка традиција и сећање на све погинуле припаднике НОБ-а, ЈНА и Војске Србије из тог дела Србије. Генерали Милосав Симовић и Зоран Лубура и пуковник Слободан Стопа могу да буду поносни на Четврту бригаду и њен осећај за традицију и историју.

А да је и 1991. године било часних и успешних војних операција ЈНА, које заслужују евоцирање, па можда и филм, сведочи операција „Логориште“, пробој оклопних снага ЈНА из касарне поред Карловца, баш на данашњи дан, 4. новембра 1991.

Кризни штаб града Карловца наредио је још 21. августа 1991. припреме за блокаду свих касарни ЈНА у граду и око њега. Општа блокада свих објеката ЈНА почиње 12. септембра, а у почетку ту блокаду врши 110. бригада ЗНГ-а. Сукоб око касарне „Логориште“ ескалира 19. септембра, када је на коранском мосту убијено 17 Срба, припадника ТО. Од средине октобра официри из опкољене касарне врше припреме за пробој, за извођење операције „Логориште“.

Задатак од команде Пете војне области ЈНА за деблокаду касарне никада није добијен, и то је једина операција ЈНА са којом је претпостављена команда упозната тек после њеног извођења. У касарни је било блокирано: 64 припадника ЈНА, 25 тенкова Т-55, 15 тенкова Т-34, 25 борбених возила, 36 артиљеријских оруђа, 100 камиона.

За сва та средства требало је обезбедити акумулаторе, киселину за акумулаторе и много тога још с обзиром на то да су сва та средства била „Р“ класификације. Од средине октобра до почетка новембра сва су та средства обезбеђена, а преко реке Коране за 13 ноћи, и кроз направљен пролаз у минском пољу, чамцима и делимично газом војника убачена су у опкољену касарну.

У касарну је ушло и 450 војника, возача

тенкова, нишанџија и возача моторних возила, као и стотинак пешадијца, резервиста са подручја Кордуна. Возачи тенкова, нишанџије, возачи борбених возила, сви су они били војници ЈНА на одслужењу војног рока. Хрватска страна уопште није приметила улазак нових снага у опкољену касарну ЈНА.

Пробој почиње 4. новембра 1991. у 7.30 сати ујутро. После почетног успеха и пробоја неколико тенкова у близину моста, прва два тенка су погодили припадници 110. бригаде ЗНГ-а и остатак колоне је стао. Погинуло је пет војника ЈНА и после јаког отпора ЗНГ-а колона ЈНА се под борбом вратила у касарну. Битка за касарну се наставља, припадници ЗНГ покушавају да уђу у касарну.

Команда касарне анализира узроке почетног неуспеха. Уочено је да није било узајамне подршке пешадије и тенкова. Тенкови су били изложени ватри са свих страна кроз насељено место без подршке пешадије ЈНА, уз недовољно борбено искуство свих учесника и неадекватно командовање на нижим нивоима. Током ноћи између 4. и 5. новембра у касарну је

убачена, под борбом, чета војника ЈНА, деветнаестогодишњака, с циљем да се подрже тенкови.

Нови пробој почео је 6. новембра 1991. главним правцем Логориште – Б. Пољице – Малићи, где је и постављен понтонски мост ради преласка на десну обалу Коране. Малим делом снага демонстративно се кренуло према коранском мосту и тако противник није обраћао пажњу на правац извлачења главних снага.

Уз јаку артиљеријску подршку, јединице ЈНА крећу путем дугим 16 километара кроз распоред јединица ЗНГ. Узајамном подршком пешадије и тенкова пут је пређен под борбом за пет сати и око 11 сати преко постављеног понтонског моста колона ЈНА почела је да прелази Корану. Изненађење је било потпуно. Хрватске снаге, 110, 129, 137. и 2. бригада ЗНГ-а биле су шокиране.

Нису очекивали да ће пробој кренути овим правцем, јер на том правцу није било моста. О томе да ЈНА постави понтонски мост на Корани код села Малићи нису размишљали. Из касарне је деблокирано: 23 тенка Т-55, девет тенкова Т-34, тенк носач моста, тенк за извлачење, 13 борбених возила, 16 артиљеријских оруђа и 50 камиона.

Колона ЈНА дуга неколико километара под борбом се извлачила кроз непријатељски распоред дуг 15 километара. Све што је од технике остало у касарни преходно је уништено. Током операције погинуло је десет војника ЈНА, а 26 њих је рањено. Изгубљена су два тенка Т-55 и шест тенкова Т-34.

О херојима операције „Логориште“ нико не говори. Та операција никада није анализирана код нас ни на једном нивоу. Многи и не знају да је икада и изведена...

Извор: Политика

Операција „Логориште“ заслужује да се сними филм

Овде и данас

НЕ ДАО ТИ БОГ ДУШАНОВУ ПЕНЗИЈУ

Кад министар финансија др Душан Вујовић изјави да пензионер „стиче право на пензију, а не право на износ пензије“, пензионери морају да се забрину да им он исплате не крене приближавати нули, па ће остати без новца и само са титулом пензионер.

Пише:
Милан Р.
Ковачевић

А пошто су све пензије значајан део укупних јавних финансија Србије, морају се и остали замислити шта се прича и како се са њима управља. Као што он каже негде и бива демагошки са правом и остварењем. Али ми смо срећом у Европи и бар помало ипак идемо ка заштити права свих грађана. Министар финансија би морао макар од надлежног министра Зорана Ђорђевића, научити и разумети наш пензијски систем, као део укупних јавних финансија. Утврђивање стања је предуслов за побољшање, које нам је потребно.

Вујовић треба прочитати у Уставу да се држава стара о економској сигурности пензионера и да се пензијско осигурање уређује законом о пензијском и инвалидском осигурању. Пензије су исплата оствареног претплаћеног осигураног права. По закону пензије сваком пензионеру утврђује Фонд на основу закона, доношењем решења о пензији према старости, годинама плаћања и плаћеним доприносима, а допринос плаћају осигураници да би стекли пензију. Фонд је обавезан да редовно исплаћује тако утврђене пензије. Нетачном и штетном изјавом министар је показао незнање, али и дирнуо у сва решења о пензијама и новчанике пензионера. Шта је право на пензију, ако не месечни њен износ, господине министре?

Вујовић зна да је у посебном Закону о привременом уређивању начина исплате пензија, прописан начин исплате пензија које исплаћује Фонд за пензијско и инвалидско осигурање и одређено да се исплате пензија извршене привремено у складу са тим посебним законом сматрају коначним. Али тиме није мењано право на пензије нити је за тако умањено пензије иједан пензионер добио ново измењено решење. Дакле управо супротно погрешној изјави министра, само је трајно Фонд ослобођен од плаћања дела пензија, док су права на те пензије по решењу и закону о пензијама остала неизмењена.

Министра финансија директно

обавезује одредба закона о пензијама: „Република је гарант за обавезе фонда за остваривање права по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања (државна гаранција)“. Он зна да је то законски колатерал за укупна решењима утврђена права пензионера и потпуну исплату пензије по њима. Држава је посебним законом само трајно ослободила правно лице Фонд од дела исплате натпросечних пензија, али држава из буџета остаје гарант плаћа за укупно право на пензију. Добар министар финансија је већ трећу годину морао да бележи увећани дуг буџета према пензионерима и да води рачуна како ће тај дуг државе бити измирен. Уосталом и његова самопохвала о постигнутом уравниотежењу буџета није истинита ако и даље трају остварена права која се у целини не исплаћују. Кад би тако могло бити, свак би ускраћивањем исплата, лако уравниотеживао и лоше буџете.

Један пензионер је већ почео парницом да тражи исплату неостварених права на пензију од Фонда, а министар је у буџету смањено и трансфере Фонду за пензије. А хоће ли се моћи игнорисати законска државна гаранција за пензије? То би и могло бити на идеји министра, да држава и даље смањује исплате пензија од стране Фонда, а да се пензионери само осликавају са решењима о праву. Али то ваљда неће проћи. Ако би било могуће да гарант Република Србија настави прописивати дужнику Фонду да коначно исплаћује све мање делове пензија од утврђених његовим решењем, па такво смањено исплаћивање буде сматрано истовремено и смањење дате гаранције државе, гаранција би била обесмишљена. И више од тога држава би тада као гарант управо ометала наплату потраживања која је гарантовала. Ваљда нећемо толико кренути уназад. Треба обратити све урадити да се поврати поверење у пензијски систем и своју државу.

***Аутор је редовни члан Научног друштва економиста Србије**
ИЗБОР: Данас

Дневни лист „Политика“ о проблемима који тиште војне пензионере

НЕОЗБИЛНЕ ИЗЈАВЕ РУШЕ ПЕНЗИЈСКИ СИСТЕМ

Удружење војних пензионера Србије затражило од председнице владе да не дозволи да о материјалној судбини пензионера и даље одлучује актуелни министар финансија

Удружење војних пензионера Србије затражило је од премијерке Ане Брнабић да се влада огради од непримерених изјава Душана Вујовића, министра финансија, датих Народној скупштини, када је показао елементарно непознавање Закона о ПИО и грубо извртање чињенице о начину обрачуна пензија.

Војни пензионери, уверени су, разочарани и резигнирани, ставом министра да ће пензије убудуће бити социјална категорија, односно да за вину пензије неће бити пресудно ко је колико радио и колико је уплаћивао допринос у Фонд ПИО. Ако је то тачно, и ако је то и став владе, произилази да се незаконито руши систем пензијског и инвалидског осигурања, каже Љубомир Драгањац председник овог удружења.

„Уверени да то није став владе, очекујемо да ће се предузети потребне мере да министри не иступају као „слободни стрелци“, поготову да се не упуштају у тумачење закона који недовољно познају, јер то у јавности изазива узнемиреност, каже он.

Удружење моли председницу владе да не дозволи да о материјалној судбини око 1.700.000 пензионера и даље одлучује пензионер Душан Вујовић, јер очигледно из визуре материјалног добростојећег пензионера не види оне колеге у Србији који сваког месеца једва састављају крај с крајем.

Удружење због свега овог очекује од министра Вујовића да се извине јавности за грубе грешке и превиде и нишодштавајуће помињање пензионера.

„Чинично звуче Вујовићеве речи да су предстојећим увећањем пензија од пет одсто награђени они који су заслужни за фискалну стабилизацију буџета. Права истина је да су најмање награђени они којима је највише одузето, а да су највише награђени они којима ништа није одузето или су им месечна примања смањена сразмерно много мање него пензионерима, каже Драгањац. Дакле, догодило се нешто што је потпуно супротно од очекиваног и праведног.

Економски исцрпљену популацију војних пензионера посебно погађа изјава министра Вујовића да ће пензије бити враћене на ранији ниво када се за то стекну услови. Намеће се питање: зашто се од пензионера узима део примања, односно правно стечена имовина, да би се дала неком другом. И колико ће још дуго да траје „привремени закон“?

Министар Вујовић није прихватио савете Фискалног савета Србије, институције за које и влада наводи да је значајно допринела стабилизацији државне касе. Сада се разазнаје ко све, раније и сада, упорно делује против пензионера, то јест контра њиховог економског, а тиме и укупног положаја у друштву.

Удружење војних пензионера Србије упутило је јуче захтев председници владе да се укине и Закон о привременом начину исплате пензија и Закона о изменама Закона о ПИО.

Доношењем овог закона оштећено је више од 40.000 војних пензионера, који су уплатом доприноса у ПИО обезбедили пензије веће од 25.000 динара. Овај закон је онемогућио редовно усклађивање пензија са кретањем потрошачких цена чиме је њихова реална вредност значајно умањена, а већина пензионера довела на ивицу егзистенције.

Рачуница и показује да је номинално повећа пензија од 1. јануара 2013. до данас било 5,75 одсто, а инфлација, односно трошкови живота повећани су за 15,6 процената.

Јасна Петровић-Стојановић
Извор: Политика

Отворена изложба „Великани наше славне прошлости”

УМЕТНИЦИ НАРОДУ

У Малој галерији Дома ВС у Београду отворена је изложба „Великани наше славне прошлости” у организацији Савеза удружења потомака ратника 1912-1920., на којој су представљена дела чланова Ликовне секције Са-

веза „Михаило Миловановић”.

Њихово разноврсно ликовно стваралаштво на тему битака из балканских и Првог светског рата презентовано на новоотвореној изложби представља врхунац рада Секције чији је задатак да промовише херојску прошлост и борбу за слободу српског народа.

У име Медија центра, велики број гостију на отварању изложбе, углавном уметника и чланова Савеза удружења, поздравила је најпре галериста Јелена Кнежевић која је истакла да се у Малој галерији редовно сусрећу уметност, традиција и стваралаштво. Само ове године организоване су 24 изложбе са више од 30 хиљада посетилаца.

Свечаним и инспиративним речима изложбу је отворио председник Савеза удружења потомака ратника 1912-1920. године Љубисав Марковић који је нагласио пожртвовање уметника решених да се одуже прецима и упознају потомке са херојством ратника који су за слободу и опстанак народа увек знали да стану на браник отаџбине.

Наступали су великани наше народне музике Ивана Жигон и „Косовски божури”, Мирослав Илић, Шабан Шаулић, Радиша Урошевић, Снежана Ђуришић, Ана Бекута, Мира Шкорић, Чеда Марковић, Дејан Недић Тејовац, Вера Матовић, Драгица Радосављевић Цакана, Љупка Стевић, Аца Настић и трубачки оркестар Љубивоја Диковића из Пожеге.

Утисци са овог музичког спектакла, подељено је мишљење публике, више су него одлични. Публика је све време у ацени уживала, певала са извођачима и играла.

М. Марковић

Из активности МО УВП Батајница

ДРУЖЕЊЕМ ОБЕЛЕЖЕН ДАН ЈНА

МО УВП Батајница је 22. децембра девети пут организовао традиционално дружење војних пензионера и њихових пријатеља поводом Дана ЈНА и формирања 1. пролетерске бригаде.

Дружење је одржано у ресторану „Стара Буковица”. Крајишника Николе Кнежевића у Батајници. Уз чланове те МО дружењу су присуствовали: потпредседник ОпО УВП Земун Славко Дошеновић, благајник Трајче Матушев и члан Надзорног одбора Милан Бига, генерал-мајор у пензији Лука Кастратовић, неколико чланова УВП из Н. Београда и Карабурме, председник Удружења грађана ПРБ Зоран Самарџић и заменик Зоран Зарић, председник Удружења пензионера Предраг Штулић, представници СУБНОР-а Батајнице и Секције шесте личке дивизије са Жељком Бурсаћем на челу и многобројни пријатељи те МО.

Дружење је отворио председник МО Драгош Бадњар и поздравио присутне, захвалио што су се одазвали позиву и пожелио пријатан боравак у веселој средини. Присутнима је новогодишње и божићне празнике честитао Славко Дошеновић, заменик председ-

ника ОпО Земун, рекавши да је та МО за пример како треба радити и пожелио да још боље раде. Обраћајући се скупу генерал Лука Кастратовић је поздравио присутне, захвалио на позиву и нагласио да се Клуб генерала и адмирала Р. Србије максимално бори за остварење права војних пензионера.

Дружење је настављено уз песму и музику, а чуле су се и струне гусала. Наиме, Рефик Спахић, један од организатора традиционалних дружења испевао је епску песму о агресији НАТО-а на СРЈ 1999. године.

Кроз ту песму Спахић је истакао херојску борбу нашег народа против вишеструко надмоћнијег непријатеља, а завршио је са стиховима „Док се сунце око земље креће, невидљиви из Буђановаца никад полетети неће”.

У разговорима су се чуле разноврсне приче и догодовштине из војничког и приватног живота припадника ЈНА. Неуморни пензионери патриотизмом из равне Батајнице поручили су да ће се и даље борити за част и достојанство човека и поштовати тековине НОБ, без обзира на све буре и олује које настају да се херојска дела НОР-а баце у заборав.

Р. С.

Из активности резервних војних старешина

СИГУРАН ОСЛОНАЦ

У сали Културног центра у Шапцу недавно је одржана седница Скупштине Организације резервних војних старешина. Уједно је обављено информисање резервног састава ВС и спроведена обука. У реализацији активности учествовали су представници Министарства одбране. Теме су биле: стратегија одбране Републике Србије, место и улога и задаци ЦС у систему безбедности и одбране РС, нова законска решења у систему одбране.

Скуп је отворио председник Управног одбора Организације резервних старешина Шапца мајор Милоје Васић. На крају информисања постављено је неколико статусних и програмских предлога и питања. Између осталог покренуто је питање наставе у средњим школама из области одбране и заштите.

С. С.

Концерт за ратне ветеране у београдској ацени

КОСОВО ЈЕ СРЦЕ СРБИЈЕ

У Београдској „Штарк ацени” 12. децембра одржан је концерт „Косово је срце Србије - родољубима”, који је организовао Савез удружења бораца и ратних војних ветерана старих ратника Србије.

Дружење сомборских ваздухопловаца

ДАН ИСПУЊЕН ВЕСЕЉЕМ

Традиционално дружење ветерана 975. ваздухопловног наставног центра одржано је 22. децембра, у пријатном амбијенту Дома ученика у Сомбору. Скупу се обратио председник сомборске УВПС Саво Дринић. Он је подсетио да је ВНС формиран 21. децембра 1953. године, и престао да постоји јуна месеца 2006. године. Казао је такође да се тог дана нека-

да славио 22. децембар, Дан ЈНА, а 24. децембра – Дан РВ и ПВО Војске Србије.

Дружење су увеличали гости из Београда, Драган Шево и Коста Кисо. Уз свечани ручак и музику, дружење је продужено песмом и игром. Присутни су покренули иницијативу да следећи састанак буде 21. децембра идуће године.

Б. Радојчић

Сустрет новинара ветерана

ПОЧЕТАК ТРАДИЦИЈЕ

Упетак 22. децембра 2017. године, у време које је СФРЈ обележавала дан ЈНА, у пријатном амбијенту ресторана „Рада Рајс“, срели су се некадашњи новинари, уредници и главни уредници војних листова „Народна армија“, „Фронт“, „Војска“, „Одбрана“ и часописа „Војно дело“, „Војнополитички информатор“ и „Нови гласник“. Сустрету су се придружили и њихове колеге официри из тадашње Политичке управе ЈНА а потом и Управе за морал и информисање, да заједнички проведу вече и сече се лепих тренутака и догађаја из дугогодишње новинарске праксе и рада у војно-информативној делатности, која је била обимна и исцрпна.

Иницијативу да до сустрета дође покренуо је пуковник у пензији Станоје Јовановић, новинар, уредник и некадашњи начелник Новинско-издавачког центра „Војска“, што је за сваку похвалу.

У вишесатном дружењу чуле су се занимљиве анегдоте и догледовштине, са многобројних путовања по гарнизонима

и касарнама, на вежбама и логоровањима, приликом праћења некадашњих парада и са других активности којима су војни новинари присуствовали и извештавали.

Ово је био пионирски сустрет који ће постати традиционалан баш на Дан ЈНА. Тада, али и у другим приликама, окупљаће се некадашњи делатници војне писане речи да се друже и не заборављају.

Први сустрет је протекао без оних који нису били обавештени, али је договорено да сви који су овог пута били ангажују се да потраже своје колеге и да следећи скуп буде масовнији.

Дружењу су присуствовали: Станоје Јовановић, Звонимир Пешић, Милорад Пантелић, Славољуб Ранђеловић, Новица Пешић, Слободан Недељковић, Душан Кнежевић, Драган Симовић, Младен Марјановић, Жика Антић, Слободан Стојановић, Велизар Јовановић, Данило Тодоровић, и Стоил Велинов.

Снимио и написао:
Новица Пешић

Рапорт из Прокупља

РАД У НОВОМ ПРОСТОРУ

Општинска организација у Прокупљу стицајем околности променила је седиште свог деловања и рада. Премештањем из градског језгра у тамошњу касарну на периферији града створило је одређене проблеме јер временски војни пензионери нису у могућности да се због напора одазову на све активности Удружења.

С обзиром да је на седници Скупштине одржане 15. јуна ове године изабрано ново руководство са агилним Радославом Милошевићем на челу, председник Удружења Љубомир Драгањац постио је ту организацију и информисао руководство о томе на чему се све ради у Удружењу, какви су планови и шта се очекује од вредних Прокупчана када је реч о активностима УВПС.

Ових дана интензивно се ради на сумирању годишњих резултата, скупља се претплата на „Војни ветеран“ и утврђују планови за наредне активности. Од 290 војних пензионера, њих 248 чланови су Удружења војних пензионера Србије. У међувремену су „регрутована“ два нова члана.

З. П.

Из УВПС Шапца

ПОНОС РЕЧНЕ ФЛОТИЛЕ

Род инжињерија ВС званично постоји од 6. новембра 1865. године, у Кнежевини Србији. Од тада до данас сви ратни догађаји и мирнодопска изградња безмале нису могли бити без учешћа „љутих инжињераца“.

Јединица потпуковника Симише Маринковића, као наследник „љуте инжињерије“, не заборавља своје славне претке па сваке године, њима у част, на дан оснивања рода свечано обележава свој празник. Они, такође, не заборављају и своје ветеране, позивају их, друже се са њима и евоцирају успомене са разних градилишта и бројних вежби широм Југославије.

На 152. годишњицу рода у касарнском кругу било је представника органа власти и више друштвених органи-

зација. У име војних пензионера свечаности су присуствовали су Ђорђе Момчиловић, Слободан Марковић, Милодраг Перић и Драгоград Гладовић.

Свечани строј постројених понтонара, у пратњи заменика команданта мајора Игор Шакића, обишао је капетан бојног брода Андрија Андрић. Андрић је у поздравном говору подсетио присутне на историју и развоја рода, набројао више предатних, ратних и послератних великих задатака које је само инжињерија могла успешно да извршава.

Свечаност је завршена поделом награда и похвала истакнутим појединцима, а затим је настављено дружење са гостима и инжињеријским ветеранима.

С. Стојановић

Новости из нишке организације

ПРИПРЕМЕ ЗА ИЗБОРЕ

На седници Градског одбора УВПС Ниш разматрана је активност између две седнице и утврђени задаци за наредни период. Обележавања дана организације оцењено је као врло добро, што се закључује и из објављеног текста у „Војном ветерану“.

Идуће године ће на свим нивоима УВПС бити организовани избори, па ће се предузети мере да отпочну припреме за тако важан задатак. Председницима основних организација је дат задатак да изврше савјешно спискова чланова у својим организацијама са списковима Градске организације, који је добијен од Главног одбора УВПС.

Посебно је наглашено питање умањења пензија од 2014. године, јер закон по којем су пензије значајно окрњене у скорије време неће бити укинут. Уставни суд се неуобичајено дуго не изјашњава о поднетим уставним иницијативама за оцену

уставности и законитости. Нема помака ни у области захтева за увећање пензија по основу бенифицираног радног стажа. Било би добро да се ти административно-судски поступци приведу крају, како би се смањило администрирање и дописивање, а војним пензионерима било јасно шта им по слову закона припада.

Излетима корисника војних пензија посвећује се посебна пажња, јер је то, како је оцењено, најбољи облик дружења, па их треба ваљано планирати и одабрати праве дестинације. Речено је да треба размислити и могућност да се неки излети дотирају, како би одзив био већи.

Договорено је да се крај године, за коју се може рећи да је за Градску организацију била успешна, обележи на одговарајући начин. С тим у вези утврђено је дружење чланова Градског одбора и једног броја активиста.

Мр М. Пантелић

Успјех војних пензионера Црне Горе

ЧЕТА МАЛА АЛИ ОДАБРАНА

Међународни савјетодавни комитет војних пензионера – ИАЦ, који чине више од тридесет удружења војних пензионера – ветерана Европе и Азије, активно дјелује на очувању мира – како кажу, желе свијет без ратова.

Ове године Комитет је расписао Први међународни конкурс „Свијет кроз очи војске, ван службе – љепота ће спасити свијет“. На конкурс су учествовале чланице Комитета чији је задатак био да конкуришу са по неколико кандидата и за сваког по 10 аматерских, одабраних фотографија, које ће одсликавати љепоту природе и живота. На фотографијама никаквих обилежја све под кодом ради објективности у избору најбољих фотографија.

Удружење војних пензионера Црне Горе има више пензионера који су прави мајстори фотографија, те је Управни одбор одлучио да пошаље фотографије неколико пензионера, придржавајући се строгах пропозиција конкурса.

Сви пристигли радови су изложени. Била је љепота све то видјети и учествовати у избору. Све су чланице имале увид и могле гласати за најбоље фотографије, осим за своје, што је жирију олакшало посао.

Жири је 1. децембра објавио резултате гласања и лијепа вијест за ветеране Црне Горе и честитка генералног секретара ИАЦ Анатолија Кумакова.

Прво мјесто и диплому првог степена припала је Добросаву Бајовићу из Никшића, друго мјесто и дипломе другог степена добили су Лабуд Лончар из Бара и Естонац Владимир Моњосов, треће мјесто и дипломе трећег степена дијеле Павле Бандовић из Подгорице, Звонимир Пешић из Београда, Ердоган Каракуш из Турске и Олег Коншекин из Естоније.

Импозантан међународни успјех да једна од бројно најмањих организација освоји половину медаља и то прво и друго мјесто на овом међународном такмичењу војних пензионера. Управни одбор донио је одлуку да добитницима награда додјели посебна признања за успјех и афирмацију Удружења војних пензионера Црне Горе.

Радивоје Здравковић

Нишлије у посети Геронтолошком центру

БРИГА О СТАРИМА

Делегација Градског одбора Удружења војних пензионера у којој су били Милутином Пантелић, др Витомир Панчић, председник Комисије за здравство и Иван Милошев, председник МО „Феле Кула“ у склопу редовних активности посетила је Геронтолошки центар у Нишу. После срдечног упознавања и пријема код директора Милана Стевановића уследили су разговори о активностима Удружења и Геронтолошког центра, усмерених на бригу о старим и болесним корисницима војне пензије.

После разговора са директором уприличен је и састанак са корисницима војних пензија. Војни пензионери корисници услуга Центра похвално су се изразили о раду особља и о активностима које ново руководство предузима на побољшању услова смештаја старих и оболелих. Истакнут је проблем кашњења испоруке лекова из ВМЦ-а Ниш, па је одмах реаговао директор, а и др Витомир Панчић да се проблем превазиђе. Председник МО УВПС „Феле Кула“ уручио је књиге библиотеци Геронтолошког центра које је прикупио током хуманитарне акције месне организације „Стари за младе“ и испунио обећање дато приликом претходног сусрета. Присутнима је председник ГрОд УВПС Ниш мр Милутин Пантелић пожелео срећну Нову 2018. годину и наступајуће Божићне празнике, да их дочекају у добром здрављу и расположењу. Председник Пантелић уручио је директору Центра Плакету коју је Удружење доделило Геронтолошком центру за испољену изузетну сарадњу и допринос а бризи о старима.

Свечаност у нишкој Војној болници

ОДАТА ПОШТА РАТНИЦИМА

У кругу Војне болнице Ниш, на Спомен-пирамиду жртвама пегавог тифуса положени су венци, чиме је обележен Дан војних ветерана. Поред бројних делегација, венце је положили и представници УВПС, заједно са Секцијом Клуба генерала и адмирала.

Обележавајући Дан војних ветерана у комплексу Војне болнице Ниш у прилици смо да се поклонимо сенима и одамо почаст бројним припадницима ове установе и бројним знамим и незнатим херојима и ратницима, који су исписали сјајне странице историје ратовања на овим просторима, истакао је Управник Војне болнице, пуковник др Јовица Станојековић.

Спомен-пирамида представља јединствен споменик који су лекари и особље болнице подигли пацијентима који су

страдали у време Првог светског рата, од пегавог тифуса, тада тешке и неизлечиве болести.

Војна болница Ниш данас представља савремену и стручно оспособљену установу Војске Србије и наставну базу Медицинског факултета у Нишу. Основана је 1978. године, након ослобођења Ниша од Турака и до 1881. године је била једина болница у Нишу.

Од времена њеног оснивања до данас прошла је трновит пут, кроз девет ратова које је водио српски народ.

Оснивањем Војне болнице, започео је и развој здравства у Нишу, и три године након оснивања Војне болнице основана је 1881. године и прва цивилна Окружна болница у Нишу.

М. П.

Делегација војних пензионера Албаније у посјети Црној Гори

ТИШТЕ ИХ СЛИЧНИ ПРОБЛЕМИ

На обиљежавању 15-годишњице Удружења војних пензионера Македоније и на конференцији ИАЦ у Братислави договорена је сарадња и са Удружењем војних пензионера Албаније.

У знак добросусједске сарадње у посјету Удружењу војних пензионера Црне Горе бораваила је делегација војних пензионера Албаније од 12 чланова, коју је примио предсједник Павле Бандовић са сарадницима.

Домаћин је рекао да је Удружење војних пензионера НВО, струковног, хуманитарног, патриотског и интересног карактера, ради очувања стечених права војних пензионера (на пензију, здравствену заштиту стамбено збрињавање, и побољшања материјалног положаја).

У оквиру удружења делује и Спортско-рекреативно друштво „Војни ветерани“ које наступа на такмичењима које организује црногорски савез ветерана, у мушкој и женској конкуренцији. Ове пехаре што видите у витрини, њихо-

во су спортско дјело. Организујемо излете и обиласке историјских споменика. Ове године били смо у Албанију и обишли Скадар, Крују, Шен Ђин и тврђаву Розафа. У мјесецу октобру учествовали смо на Првом међународном конкурс у ИАЦ за најбољу аматерске фотографију – свијет без ратова и освојили прво, друго и четврто мјесто, закључио је Бандовић и у знак добросусједске сарадње уручио захвалницу и скроман поклон гостима.

Предсједник Удружења војних пензионера Албаније Тома Кондури захвалио је на срдачном дочеку и рекао да су проблеми и задаци слични, али да раде у отежаним условима, немају канцеларије, пензије су скромне. На крају је уручио је предсједнику Бандовићу и секретару Здравковићу симболичне поклоне.

Сусрет је настављен обиласком Подгорице. Прво Делте, затим Саборног храма и Сат куле.

Р. Здравковић

Из ОО УВПС Земун

ДЕЧЈА РАДОСТ

Општински одбор УВПС Земун одржао је 18. децембра седницу на којој је усвојен годишњег плана рада и финансијског плана за 2018. годину.

После састанка одржана је традиционална подела новогодишњих пакетића малишанима. За ту прилику деца су

имала прилике да се друже и са Деда мразом, чије је одоре носио ко други до Трајке Матушев. Била је то права дечија радост. Малишан од 2,5 године, по имену Вук, уплашио се Деда мрза и заплакао, али је спор брзо био превазиђен.

Т. М.

Ваздухопловци обележили Дан војних ветерана

СВЕЧАНИ СКУП

Чланови УПВЛПС присуствовали су комеморативном скупу испред Команде РВ и ПВО на Авијатичарском тргу у Земуну и положили цвеће крај споменика припадницима РВ и ПВО погинулим у агресији НАТО-а 1999. године.

Потом су се придружили старешинама из Команде РВ и ПВО и званицама на свечаном скупу који је одржан у Великој сали Дома ваздухопловства Земун.

У вечерњим сатима 4. децембра десетак чланова УПВЛПС присуствовало је Свечаној академији поводом Дана војних ветерана, која је одржана у свечаној сали Задужбине Илије Коларца у Београду, у организацији Министарства одбране Републике Србије. **З. Грујић**

*Делује као велики драгуљ:
редизајнирани српски
средњовековни мач*

Прошlost зналачки пресликана у садашњост

После 15 година трагања за најбољим решењима и вишемесечног интензивног рада у проналажењу специфичних техничко-технолошких поступака, редизајниран је српски средњовековни мач, који је, према историјском предању, био бренд тадашње државе. Недавно је на светлост дана изнето то мајсторство тима специјалиста, заљубљеника у посао који раде. Предано су делали на захтевном развоју који је захтевао филиграмски прецизне мере и поступке.

Сабља је кроз историју Срба имала и витешки и статусни симбол. Имати сабљу је била чежња мушког рода и представљала узвишену част српском официру. То важи и данас. И цареви и краљевци, витезови и хероји, браниоци и ослободиоци, уткани су у свако влакно сечива сабље, те у неком смислу историјске скулптуре, која етиком и естетиком представља часну професију официра.

Читаоци „Војног ветерана“ у прилици су да виде како изгледа нови мач, то „чудо“ савременог доба, чији „прадеда“ сеже у далеку прошлост нашег народа. Српски средњовековни мач који је добио ознаку М.2016. представља редизајн оригиналних примерака тог мача који се налазе у Војном музеју у Београду и Народном музеју у Ваљеву.

—Поштујући традицију српског народа, из историје смерно узимамо оно што је најбоље. Ето, нисмо могли да одолимо основаној и провереној причи да смо у средњем веку били препознатљиви по мачу. Значи, био је то бренд нашег народа на овим просторима. Бавећи се кроз радне задатке овом темом, имали смо на уму да афирмативно буде и поучно, каже аутор редизајна дипломирани инжењер организације Душица Велемир-Танасковић.

Уникатна рукотворина звана српски средњовековни мач има историјску, метафоричку и симболичку вредност. Етички је симбол витештва, а историјски представља препознатљиву српску робну марку у средњем веку. Тај мач подсетник је драгоценог наслеђа. У неку руку представља савремени светионик, да се не „загубимо“ у времену и да историју темељимо с поштовањем и доследно у трајању кроз векове.

—При редизајну испоштовани су детаљи препознатљивости српског средњовеков-

ног мача да је накрсница у облику латиничног слова „S“, а завршетак дршке у облику „мачје главе“. Тај завршетак дршке указује на девет витезових живота који имају мач у руци. Елементи су оплеменењени позлатом. Сечиво је урађено је од најквалитетнијег нерђајућег челика, респектабилне тврдоће од $50 \pm 2\text{HRC}$, које трајно одолева „зубу“ времена. На средини се-

*Мачем се лако рукује:
Слободан Сучурлија*

*Аутор редизајна
Душица Велемир-Танасковић*

чива, дубинском орнаментисаном гравуром и утиснутим златом угравиран је витешки мото: „ЗА ЧАСТ“, истиче Душица и наставља:

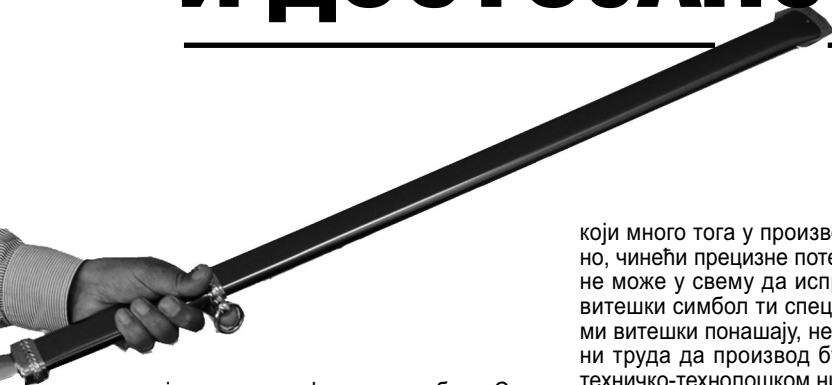
—Када радимо редизајн неког мача или сабље, користимо универзалне историјске чињенице, поштујући све норме и принципе из времена када је настао, а када треба да то материјализујемо, уносимо одређене новине, не скрнавeћи модел од којег полазимо, унапређујући квалитет избором материјала и додавањем ситних украсних и других детаља. Српски средњовековни мач има сечиво од челика који се користи у хирургији. Лице и врх каније су у злату, на њему је исписано да је то српски средњовековни мач М.2016. Та структура, према оценама стручњака, фантастично изгледа. Чак и жене, којима мач није у средшћу пажње, позитивно реагују на овај модел. С поносом можемо да тврдимо ка-

Рукохват са накрсницом у облику латиничног слова „S“

СИМБОЛ ВИТЕШКЕ ЧАСТИ И ДОСТОЈАНСТВА

ко овај мач, попут официрске сабље, Србију свету представља у најбољем светлу. Том сабљом се на највишем нивоу дочекују и испраћају државници, наглашава директор Душица Велемир-Танасковић.

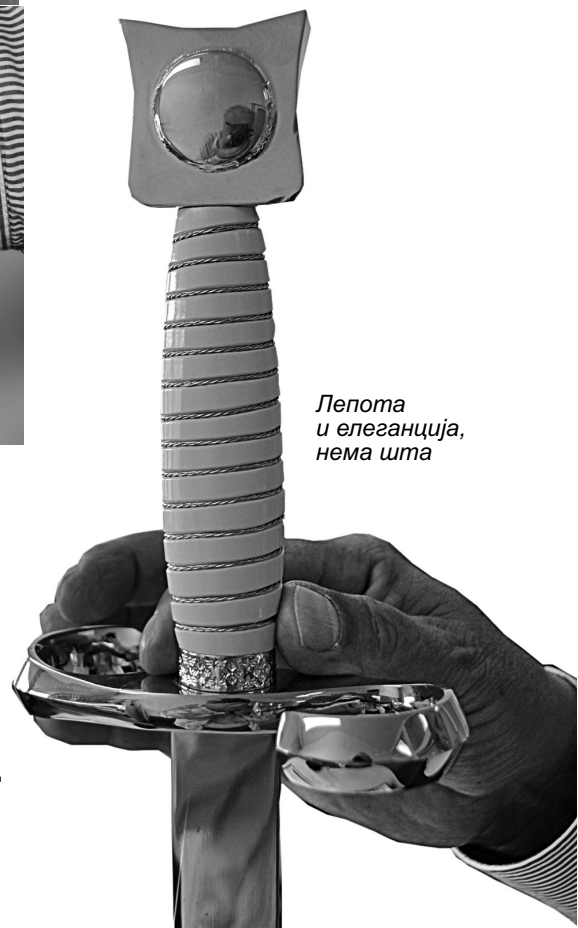
Српски средњовековни мач је повезао векове захваљујући тиму специјалиста за старе занате из земунског „Статус стила“,

који много тога у производњи делају ручно, чинећи прецизне потезе које око често не може у свему да испрати. Израђујући витешки симбол ти специјалисти се и сами витешки понашају, не жалећи времена ни труда да производ буде на највишем техничко-технолошком нивоу. Канија је заштићена слојем антрацита, јединствене је нијансе сиве боје, са ефектом дубине, лакирана специјалним умерено сјајним лаком, велике површинске тврдоће. Врх каније и оков су у позлати.

—У нашем колективу 2016. године у средиште радних активности ставили смо окончање петнаестогодишњег развоја срп-

ског средњовековног мача. Када је тај опсежан и вишеслојни посао завршен и када је „искован“ први мач, наше задовољство желимо да поделимо са свим љубитељима светлог оружја старог и новог кова. Колекционаре старог и редизајнираног оружја ћемо разочарати чињеницом да неће моћи да у своју колекцију уврсте и српски средњовековни мач. Наиме, као и у случају сабље, само одређена категорија институција и појединаца ће моћи да се „опаше“ овим оружјем. Саставни део пројекта су правила ко може да дође до мача, како се он наслеђује, поштује као симбол официрске професије, у којим приликама се излаже и како се чува, вели Слободан Сурчулија, извршни директор у „Статус стилу“.

Прича о новом мачу ових дана добија замајац. Много тога у вези са применом технологија у производњи тог оружја ће тек постати познато широј јавности. Тако на пример мач је орнаментисан и на одре-

Лепота и елеганција, нема шта

ђеним местима је убачено злато нагризањем прохрома, што је оригиналан поступак. Ливење је обављено у песку, каљење прохрома је тек прича, а месинг је обрађиван принципом вајања.

Мач представља равнотежу мере изгледа. Има историјску и материјалну вредност. У њему се спајају традиција и савременост, то је симбол народа и државе. Печат узвишене официрске професије. Мајсторство у рукама.

Текст и фотографије
Звонимир Пешић

Поводом чувене битке у Другом светском рату

ИСТИНЕ О КАДИЊАЧИ

Храбри браниоци Кадињаче којима и данас одајемо пошту својим отпором и жртвовањем за слободу која нема цену, достигли су звездане висине њима дугујемо поштовање и незаборав

Пре 76 година ужички пролетери Радничког батаљона и храбри малобројни борци Посавског и Другог шумадијског партизанског одреда на Кадињачи пружили су последњи отпор окупатору бранећи легендарну Ужичку републику и Србију, која је око сто дана држала мали антифашистички други фронт у окупираној Европи против фашистичког окупатора. У циљу реокупације Ужичке републике, окупатор је био принуђен да ангажује четири своје дивизије, две посадне, две доведене са фронтова и један јачи пук из Грчке и да ангажује око 100 авио-полетања своје авијације са аеродрома у Бечу, Нишу и аеродрома Бежанија, затим чету лаких тенкова, па да уз помоћ квислиншких снага (Недићеве и Љотићеве страже и уз помоћ четника Драже Михајловића, који су три месеца (август, септембар и октобар) сарађивали са партизанским одредима. Тим далеко надмоћнијим снагама окупатора и квислинга, најчешће су се супротставили браниоци Кадињаче) једине одсудне одбране у непријатељској офанзиви).

Овде су се сударили, као у историјској легенди, нејаки Давид и моћни Голијат. У борби на Кадињачи су учествовали: ослабљени Раднички батаљон са три малобројне чете (Ткачка, Кројачко-обућарска и Пекарска), затим две ослабљене чете Посавског и једна чета Другог шумадијског одреда, према проценама укупно 260 бораца. Са немачке стране нападао је: Први батаљон 399. пука 342 дивизије, ојачан артиљеријским дивизионом, батеријом лаких топова и друге мање јединице јачине од око 800 људи, док је укупна немачка наступајућа колона „Запад“ бројала, по немачким подацима, око 3.000 људи. У почетку борбе браниоци су пружили јак отпор нападачима и задржали његове колоне. Међутим, уз снажну артиљеријску ватру којој се супротставио један лаки топ Радничког батаљона, окупатор је преграписао своје снаге и у две заобилазне колоне, у стравичној борби, савладао браниоце, међу којима је Раднички батаљон, уз снажан отпор, опкољен и претрпео катастрофалне губитке. У овој вишесатној борби погинуло је 108 бранилаца Кадињаче (57 бораца Радничког батаљона, 28 Шу-

Ту је погинуо батаљон цео, написао је песник
Славко Вукосављевић

мадинаца и 23 Посавца). Кадињачу је преживело 45 бораца Радничког батаљона, међу којима је било и 12 рањеника. Главнине Посавца и Шумадинаца су избегле опкољавање и повукле се према Златибору и доспеле на још слободну територију у Санџаку. Огромна надмоћ окупатора и по броју људи и нарочито по наоружању била је пресудна за исход ове битке.

Још неколико утврђених чињеница о Кадињачи. Најпре, нису тачна тврђења да је Раднички батаљон био састављен искључиво од младих, неуких бораца. Мада је њих било највише. Међу браниоцима су били командант и заменик команданта Ужичког одреда Душан Јерковић, резервни официр и Радивоје Јовановић и Марко Милановић, активни официри, командир Орашке чете, Милан Босиљчић, артиљерац - активни подофицир и још тријица активних подофицира, двојица гардијских резервних подофицира - командира из чете ужичких пролетера, знатан број старијих бораца (изнад 25 и 30 година).

Сви су они, уз велики број других бранилаца Кадињаче, били искусни борци, али су гинули од ураганске ватре надмоћнијег окупатора. На жалост, има историчара и интелектуалаца и појединих новинара, па и писаца, који с времена на време, понављају да је Раднички батаљон жртвован на Кадињачи, што је злоупотреба истине. За Посавце и Шумадинце се то не каже (мада су и они претрпели велике губитке). Са браниоцима су биле и највише старешине које су такође гинуле. Један књижевник хроничар је записао да је Раднички батаљон кренуо на Кадињачу - као на „гробље“, а преживели, па и народ, сведоче да су пролетери са песмама ишли у бој. И песме су запамтили: „Буди се Исток и За-

пад“, „Партизан сам тим се дичим“, „Подигла се ужичка нахија“. Тај писац нажалост партизански топ спомиње као „обичан чунак“, а тај топ, до уништења, испалио је више од 80 граната и успешно се супротстављао немачким дивизионима. Бранећи слободу, борећи се против окупатора, за бољи и срећнији живот, бранећи слободно Ужице, бранећи Ужичку републику, хероји Кадињаче бранили су слободу Србије и Југославије. Својом борбом, упорношћу и жртвовањем испалили су једну од нејсвеселијих епопеја; у ослободилачком рату. Ушли су у легенду попут јунака древне Грчке у Термопилима, сврстали се у ред јунака - бораца какви су били браниоци Чегра; у Првом српском устанку, „избрисани са списка живих“, попут бранилаца Београда, легендарног мајора Гавриловића у Првом светском рату.

Легендарна Ужичка република и Кадињача за народе поробљене Србије и Југославије толико су велики и славни, да су, какао би рекли Италијани, „српско и југословенско национале“.

Храбри браниоци Кадињаче којима и данас одајемо пошту својим отпором и жртвовањем за слободу која нема цену, достигли су звездане висине њима дугујемо поштовање и незаборав.

По величини борбе на Кадињачи, по снажном отпору који су малобројни браниоци пружили многобројнијем освајачу (десет према један у корист немачке војске), по колективном жртвовању, цео Раднички батаљон истински завређује назив хероја. То признање Радничког батаљона је и добио. Први пут још у јануару 1942. године у Билтену Врховног штаба Народноослободилачких партизанских одреда и Добровољачке војске Југославије, у чланку под насловом „Погинули смрћу народног хероја“, записано је да су „за време окупаторске офанзиве у Србији, месеца новембра, између осталих, погинули херојском смрћу другови Душан Јерковић, командант Ужичког НОПО, Вукола Дабић, командант места у Ужицу, Душан Вишић, политички комесар Ужичког НОП батаљона, Андрија Ђуровић, командант Ужичког радничког батаљона“.

После ослобођења Раднички батаљон је посмртно одликован, најпре Орденом заслуга за народ првог реда, а септембра 1979. године, приликом откривања меморијалног споменика додељен му је и Орден народног хероја - највеће и највредније ратно одликовање.

На Кадињачи су се борила и шесторица бораца који су одликовани орденом народног хероја - из Радничког батаљона, Посавског и Другог шумадијског одреда. То су: Душан Јерковић, командант Ужичког народноослободилачког партизанског одреда и Боровије Бора Марковић (Бора Травњац) политички комесар Посавског народноослободилачког партизанског одреда - обојица погинули на Кадињачи, затим: Владимир Влада Аксентијевић, политички комесар 1. батаљона Посавског одреда, Миливоје Манић - Миле Албаната, заменик команданта 1. посавског батаљона, Марко Милановић, командир Орашке чете 2. шумадијског одреда (погинули у казнијим борбама) и Радивоје Јовановић Брадоња, заменик команданта Ужичког одреда - једини од хероја који су се борили на Кадињачи доживео је ослобођење.

Јован Радвановић

Пише: мр сц.
др Часлав
Антић

Да ли уносимо довољне
количине витамина и минерала

УРАВНОТЕЖЕНА ИСХРАНА ЗА ДУГОВЕЧНОСТ

Није добро када су вредности у крви било којег микронутријента веће или мање од референтних вредности, јер и у једном и другом случају могу проистећи лоше функције неких од органа или система у организму.

У већини стручних написа претежно се говори о значају и последицама недостатка нутријената у организму.

Реч микронутријент користи се као заједнички термин за есенцијалне киселине и минерале, молекуле који су у организму присутни у малим количинама, али су неопходни за молекуларне и виталне функције. Недостатак микронутријената може бити делимичан (када су њихове количине у организму испод оптималног нивоа) или потпун, када говоримо о оболењима – авитаминозама или потпуном дефициту минерала.

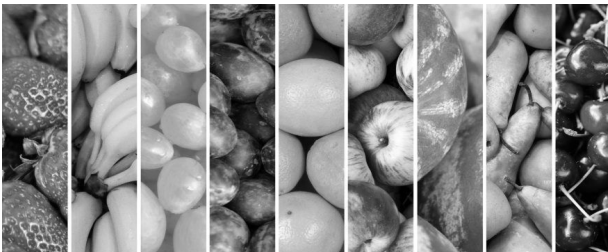
Различити су узроци недостатка витамина – сиромаштво и неухрањеност, проблеми са ресорпцијом из хране услед инфекција, болести хируршких интервенција (уклањање дела желуца или црева). Једна жена којој је потпуно извађен желудац, живела је 15 година уз једномесечну супституцију инјекције витамина Б-12 и сада има живог пацијента коме је пре 12 година на ВМА извађен желудац – који месечно прима инјекцију витамина Б-12). Слизкожа желуца учествује у синтези овог витамина

Дефицит гвожђа је најчешћи дефицит микронутријената и процењује се да чак 30 одсто светске популације у некој мери има ту врсту проблема.

Дефицит овог елемента изазива анемију, нарушава нормално функционисање ендокриног и имуног система, а нарочито је често у трудноћи због повећаних потреба за гвожђем.

Организам се гвожђем може снабдети из следећих намирница: из говеђа или пилеће цигерице, из морских плодова, пасуља, јаја, семенки бундева, сусама, сувог гвожђа и кајсије.

Витамин А је растворљив у мастима и учествује у расту, развоју и формирању многих органа. Битан је за добар вид, диференцијацију ћелија, имунитет, здравље костију... Извор витамина А је говеђа цигерица, шаргарепа, слатки кромпир, спанаћ,

Пун погодак је исхрана која се претежно састоји од воћа и поврћа

кајсија, броколи, путер, јаја.

Јод је минерал у траговима који се у људском организму складишти у тиреоидној жлезди, а хормони које она ствара регулишу метаболизам, раст и развој. Компликције због недостатка јода се испољавају од зачећа па надаље током живота. Може се јавити неправилан неуролошки развој беба и деце, чак и менталне ретардације (кретенизам), а у блажој форми се јављају гушавост, хипотироидизам или хипертироидизам.

Извор јода у организму су јодирани со, морски плодови, морске алге (спирулина) а доступни су у виду дијететских суплемената. Храна за децу обогаћује се јодом.

Фолати су есенцијални Б витамини присутни у храни, а неопходни су за синтезу ДНК, стабилност и репарацију и за бројне виталне функције. Дефицит фолата може бити узрок глоситиса, дијареје, депресије, анемије, конфузије, умора, успореног раста, седе косе, смањење плодности код оба пола.

Природни извори фолне киселине су тамно-зелено поврће (спанаћ, броколи, шпаргла), воће (цитруси, малина, папаја) махунарке, семена (бадем, сунцокрет, кикирики) и цигерица, а витамина Б-12 има у цигерицама, млеку, јајима, рачићима, шкољкама, риби, говедини итд. У облику суплемената су доступна оба витамина, засебно или у облику Б комплекса.

Минерал калијум је, поред осталог, значајан и за правилно функционисање бубрега и срца. Намирнице богате калијумом су. Месо, парадајз, пасуљ, кромпир, грашак, спанаћ, сочиво, чоколада, кајсија, какао сува смоква, банане.

Није добро када су вредности у крви било којег микронутријента веће или мање од референтних вредности, јер и у једном и другом случају могу проистећи лоше функције неких од органа или система у организму. Зато уместо закључка можемо рећи да је уравнотежена исхрана која обилује воћем и поврћем, житарицама и квалитетним извором протеина и масти основа доброг здравља и дуговечности. Суплементација је добра када је потребно да брзо реагујемо и поправимо статус микронутријената у организму, али није добро да се суплементи дуготрајно узимају на своју руку.

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT POSEBNE POGODNOSTI ZA VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a
011/2435-924

NOVI SAD, Vase Pelagića 4
021/425-370

WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Милан
Чуљић

Година XV. Број 167. Децембар, 2017.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији Наро
дна библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПО- ВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда,
ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Ивани-
јум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Кли-
јенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часо-
ва;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београ-
да, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар
„Пејтон“, тел. 011/2446977 и 064/1427122;
Клијенте прима понедељком, средом и че-
твртом: зими од 17.00 - 19.00 а лети од
18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**,
из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10,
тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте
прима: четвртом од 18.00 - 19.00 часова

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду,
Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-
15 часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара
Марковића бр. 19, средом од 15-18
часова. За потребе војних пензионера ови
адвокати обављаће следеће правне посло-
ве: давање бесплатне правне савете и пру-
жаће све остале адвокатске услуге уз на-
кнаду по важећој адвокатској тарифи ума-
њеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јако-
вљевић и Гордана Бучевац Стефановић),
односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовано-
вић). Редослед адвоката дат је по редосле-
ду склапања уговора.

* **ЉИЉАНА ЈАКОВЧЕВИЋ**, улица Ми-
лића Ракића бр. 4 и **СЛАВИЦА ЈАЊИЋ**,
Качићева 53/а, Београд, сваког понедељка
и среде од 17 до 18 часова и по заказива-
њу у Улици Чубурска бр. 8 (до градића Пеј-
тона), као и на телефоне 011/2892-595,
064/8586-510 и 069/1624-244.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

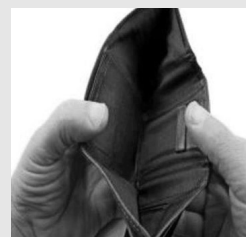
Уколико користите услуге у вези сахра-
не преко Удружења војних пензионера Ср-
бије требало би да знате да услуге могу ко-
ристити чланови УВПС, чланови њихових
породица, као и сви остали војни осигура-
ници.

Преко Удружења могу се добити комп-
летне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина
за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената
пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице
преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се до-
бити у месним и општинским организаци-
јама УВПС, или директно на тел. 011/8333-
142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и
011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Сви нам нуде наду.
А ми бисмо и нешто за јело.

Видимо се у бољем животу.
Али се то одавно не види.

Наша земља је еколошка.
Све је добро почињено.

И даље нас пумпају кроз
уши.
А ми дувамо на све стране.

Ко вас пита за јело?
Него, да ли сте за црно или
бело.

Умрла је наша нада.
Мада сам мислио да јој има
лека.

Милан Шиндић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, пломбе, надogradње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у за-
висности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информаци-
је: **011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**